

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

Π.Μ.Σ.: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕ ΘΕΜΑ:**

« Κοινωνιογλωσσική κατασκευή της μαθητικής ταυτότητας στις σχολικές εφημερίδες: Η περίπτωση της εφημερίδας του Δημοτικού σχολείου Αγίου Δημητρίου Κοζάνης "Μαθητική Πυξίδα"»

Της **ΦΩΤΕΙΝΗΣ Ι. ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΟΥ**

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: **ΣΤΑΜΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ**

Β΄ Βαθμολογήτρια: **ΓΡΙΒΑ ΕΛΕΝΗ**

Γ΄ Βαθμολογητής: **ΝΤΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

Φλώρινα, Σεπτέμβριος 2015

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Γιαννακίδου Φωτεινή

A.E.M.: 443

Ηλεκτρονική διεύθυνση: fotgia3@yahoo.gr

Έτος εισαγωγής: 2014

Κατεύθυνση: Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: Κοινωνιογλωσσική κατασκευή της μαθητικής ταυτότητας στις σχολικές εφημερίδες: Η περίπτωση της εφημερίδας του Δημοτικού σχολείου Αγίου Δημητρίου Κοζάνης "Μαθητική Πυξίδα"

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το/τη συγγραφέα.

Ημερομηνία 05 - 06 - 2016

Η δηλούσα

Φωτεινή Ι. Γιαννακίδου

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας και μετά από σκέψη αποφάσισα τελικά να γράψω τις ευχαριστίες μου για τους ανθρώπους που με στήριξαν σε όλη τη διάρκεια της έρευνας γιατί θεωρώ δύσκολο να εκφράσω σε λίγες γραμμές τα συναισθήματά μου αλλά και να αντιληφθούν οι αποδέκτες το μέγεθός τους. Παρόλα αυτά η ευγνωμοσύνη πρέπει να εκφράζεται ως ένα μικρό δείγμα ανταπόδοσης.

Αρχικά, πρέπει να εκφράσω την ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη μου στη βασική επόπτρια Δρ. Αναστασία Στάμου, για την εμπιστοσύνη και τη συμπαράστασή που μου έδειξε, την εποικοδομητική καθοδήγηση και τη συνεχή ενθάρρυνση. Η συνεχής της παρουσία και καθοδήγηση σε κάθε στάδιο της παρούσας εργασίας και η ξεχωριστή επιστημονική αφοσίωσή της αποτέλεσε πηγή έμπνευσης και ενθάρρυνσης για εμένα.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τα μέλη της τριμελούς επιτροπής, τη Δρ. Ελένη Γρίβα, και τον Δρ. Κώστα Ντίνα για τη στήριξη που μου παρείχαν σε όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

Ακόμη ευχαριστώ όλους τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Δημητρίου, στο οποίο υπηρετώ και ιδιαίτερα τους μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης που δέχθηκαν πρόθυμα και ευχάριστα, κάθε φορά που τους ζητήθηκε να συνεργαστούν μαζί μου και να με βοηθήσουν με ειλικρίνεια και εμπιστοσύνη. Ξεχωριστές ευχαριστίες απευθύνω στους εκπαιδευτικούς του σχολείου, οι οποίοι με διευκόλυναν κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας. Να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τη δασκάλα της ΣΤ΄ Τάξης, Κ.Π., το δάσκαλο Η.Θ., ο οποίος ήταν ο δημιουργός της εφημερίδας του σχολείου και τη δασκάλα Κ.Κ., βασικά μέλη της ομάδας σύνταξης, για την πολύτιμη συνεργασία τους και το συνεχές ενδιαφέρον για την πορεία της έρευνας μου.

Τέλος, θέλω να εκφράσω ένα τεράστιο ευχαριστώ στην οικογένειά μου, το σύζυγο και τα τρία παιδιά μου, για την στήριξη και την κατανόηση που μου έδειξαν όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου.

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία, παρουσιάζεται η σχολική εφημερίδα «Μαθητική Πυξίδα» του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Δημητρίου Κοζάνης. Η σχολική εφημερίδα εκδίδεται από όλες τις Τάξεις, κυρίως όμως από τις Ε΄ και ΣΤ΄. Το 1^ο τεύχος εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2012. Την αρχική ιδέα και υλοποίηση την είχε ο δάσκαλος Η. Θ. Η δράση αγκαλιάστηκε από όλη την εκπαιδευτική κοινότητα. Αρχικά η έκδοσή της γινόταν κάθε δίμηνο όμως από τη σχολική χρονιά 2014-15 εκδίδεται κάθε τρίμηνο. Τα αντίτυπα κάθε έκδοσης εξαντλούνται αμέσως. Διανέμεται δωρεάν σε όλους τους μαθητές. Η εφημερίδα εκδίδεται και σε έντυπη μορφή, αποστέλλεται ηλεκτρονικά σε κάποια σχολεία και φορείς και αναρτάται στον ιστότοπο του σχολείου στη δ/ση

<https://sites.google.com/site/mathitikipyxida>

Το πιο ενδιαφέρον κομμάτι είναι η διαδικασία για το «στήσιμο» της εφημερίδας. Οι μαθητές προάγονται σε μικρούς δημοσιογράφους, μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν με κριτική σκέψη μια πληροφορία ή είδηση. Εργάζονται σε ομάδες, με την καθοδήγηση των δασκάλων τους, ασχολούνται με τη συγγραφή κειμένων, την εικονογράφηση, τη σελιδοποίηση και την εκτύπωση.

Για την υλοποίηση της δράσης συνεργάζονται όλοι οι εκπαιδευτικοί (και εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων), με δύο βασικά μέλη της ομάδας σύνταξης, οι οποίοι εμπυχώνουν και προσπαθούν να δημιουργούν συνθήκες συνεργασίας.

Η δράση συνδυάζει τη βιωματική μάθηση με τη διαθεματικότητα έτσι οι μαθητές μαθαίνουν πώς να αξιοποιούν κατάλληλα όλα όσα έχουν μάθει σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα.

Παρουσιάζονται συνοπτικά οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί στόχοι που τέθηκαν και τα προσδοκώμενα οφέλη κατά την εξέλιξη της δράσης, οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν, οι απόψεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών, που προέκυψαν μετά από συνέντευξη. Το δείγμα της συνέντευξης αποτελούν οι 11 μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης και οι 4 εκπαιδευτικοί που έχουν ασχοληθεί συστηματικά με το project.

Ακολουθεί η κοινωνιογλωσσική ανάλυση κάποιων άρθρων που έχουν επιλεγεί, με κριτήρια το περιεχόμενο και τη γλωσσική ποικιλία που παρουσιάζουν. Τα άρθρα έχουν γραφτεί από μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης του σχολείου.

Λέξεις-φράσεις κλειδιά(10): Άγιος Δημήτριος, σχολική εφημερίδα, ομάδα σύνταξης, συνέντευξη, άρθρα, γλωσσική ανάλυση

Abstract

In this dissertation, the school newspaper "Student Compass" is published by the Primary School of Agios Dimitrios of Kozani was analyzed. The school newspaper is published by all classes, but especially by the fifth and sixth grade. The first issue was published in October 2012. The original idea and implementation was held by a teacher called Th. H. The project was embraced by the entire educational community. Initially each issue was published every two months but from the school year 2014-15 it is published every semester. The copies of each version are immediately exhausted. They are distributed free of charge to all the students. The newspaper is also published in paper form, but it is also sent electronically in some schools and organizations and posted on the following school website: <https://sites.google.com/site/mathitikipyxida>.

The most interesting part is the process of the "setting" of the newspaper. Students are promoted to young journalists, they learn to deal critically with information and news. Working in groups, with the guidance of their teachers, they deal with writing text, illustration, layout and printing.

For the implementation of the project all teachers collaborate (and specialist teachers), two key members of the editorial team, who animate and attempt to create conditions for cooperation.

The project combines experiential learning with interdisciplinary so that students learn how to make good use of everything they have learned in all subjects taught.

The specific educational objectives are set and the expected benefits in the course of the project, the implemented activities, the views of students and teachers, which resulted after interview are all presented in detail. The sample consists of the interview is the 11 students of Grade 6 and of four teachers who consistently deal with the project.

Sociolinguistic analysis of some selected articles follows, with criteria of the content and the language variety shown. The articles were written by students of Grade 6 of our school.

Keywords: Agios Dimitrios, school newspaper, editorial, interview, articles, linguistic analysis

Κατάλογος περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	4
Περίληψη	5-6
Abstract.....	6
Κατάλογος περιεχομένων.....	7-9
Κατάλογος γραφημάτων.....	9
Κατάλογος πινάκων	9
Εισαγωγή.....	10-11
Κεφάλαιο 1 ^ο Α΄ ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ	12
1.Οι σχολικές εφημερίδες	12-16
2.ΣΤΟΧΟΙ.....	16
2.1. Στόχοι της ομάδας σύνταξης-εκπαιδευτικών.....	16-17
Κεφάλαιο 2 ^ο Β΄ ΜΕΡΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ	18
2.Η ΕΡΕΥΝΑ.....	18
2.1.Σκοπός της έρευνας.....	18
2.2.Μέθοδος της έρευνας	18-19
Κεφάλαιο 3 ^ο Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ.....	19
3.1.Το δείγμα.....	19-26
3.1.1. Το κίνητρο της δημιουργίας της σχολικής εφημερίδας	26
3.1.2. Οι στόχοι και η επίτευξη τους.....	27-28
3.1.3.Προτάσεις στους άμεσα εμπλεκόμενους, σχετικά με τη χρήση της γλώσσας (π.χ. απλοποιημένη, σύνθετη, καθομιλουμένη, χρήση διαλέκτου, χρήση λεξικού, κ.ά.)	29
3.1.4. Ενδιαφέρον μέρος της διαδικασίας	29
3.1.5. Οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία.....	30
3.1.6. Από πού αντλείται η θεματολογία.....	30-31
3.1.7. Θα συστήνατε τη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή; Γιατί;.....	31-32
3.1. 8. Οδηγίες και συμβουλές που θα θέλατε να δώσετε στην παρούσα ομάδα σύνταξης της «Μαθητικής Πυξίδας»;	32
3.2. Δείγμα Β	33
3.2.1 Απαντήσεις των εκπαιδευτικών.....	33

3.2.1.1. Προτάσεις στους άμεσα εμπλεκόμενους, σχετικά με τη χρήση της γλώσσας (π.χ. απλοποιημένη, σύνθετη, καθομιλουμένη, χρήση διαλέκτου, χρήση λεξικού, κ.ά.)	33
3.2.1.2. Ενδιαφέρον μέρος της διαδικασίας	33
3.2.1.3. Οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία	33
3.2.1.4. Από πού αντλείται η θεματολογία	34
3.2.1.5. Εμπλουτισμός της με επιπλέον κατηγορίες	34
3.2.1.6. Τρόπος εργασίας της ομάδας σύνταξης αφού συγκεντρωθεί το υλικό, δυσκολίες	34
3.2.1.7. Θα συστήνατε τη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή;	34
3.2.1.8. Οδηγίες και συμβουλές που θα θέλατε να δώσετε στην παρούσα ομάδα σύνταξης της «Μαθητικής Πυξίδας»;	35
3.3. Δείγμα Γ	37
3.3.1.Οι απαντήσεις των μαθητών	37
3.3.1.1.Οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία	37
3.3.1.2. Γλώσσα που επιθυμούν να χρησιμοποιούν για την καταγραφή των θεμάτων	37
3.3.1.3.Άντληση η θεματολογίας και εμπλουτισμός της με επιπλέον κατηγορίες	38
3.3.1.4.Ομάδα σύνταξης αφού συγκεντρωθεί το απαραίτητο υλικό, δυσκολίες που συναντούν	38
3.3.1.5.Ενδιαφέρον μέρος της διαδικασίας, τα άρθρα και αλλαγές σ' αυτά	38
3.3.1.6.Συνάντηση με κάποιον επαγγελματία δημοσιογράφο (αν πραγματοποιήθηκε ή υπάρχει στη στοχοθεσία)	38
3.3.1.7.Επιμονή στη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή	38
Κεφάλαιο 4° ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	39
4.1. Ο αριθμός των άρθρων και τα κριτήρια επιλογής τους	39
4.1.1.Μέθοδος της γλωσσικής ανάλυσης	39-42
4.2.Κριτική ανάλυση λόγου κάποιων άρθρων της σχολικής εφημερίδας- «Μαθητική πυξίδα»	42
4.2.1. Το κειμενικό υλικό	42
4.2.2. Το πλαίσιο ανάλυσης	42-45
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ	46-48

ΠΙΝΑΚΑΣ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧ. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ	49-58
4.3. ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΥΞΙΔΑ.....	59
4.3.1. Ανάλυση του άρθρου: «Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ» Δεκέμβριος 2015	59
4.3.1.1 Αποτελέσματα της ανάλυσης	59
Δείξη Προσώπου	59-63
4.3.2. Ανάλυση του άρθρου: «Συνέντευξη από τις νηπιαγωγούς του νηπιαγωγείου μας» Δεκέμβριος 2015	63-64
4.3.2.1. Αποτελέσματα της ανάλυσης.....	64
Δείξη Προσώπου.....	64-67
4.3.3. Ανάλυση του άρθρου: «Συνέντευξη από κάποιους ηλικιωμένους κατοίκους Αγίου Δημητρίου - Ρυακίου» Απρίλιος 2016.....	67-68
4.3.3.1. Αποτελέσματα της ανάλυσης.....	68
Δείξη Προσώπου.....	68-72
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	73-77
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	78-79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	80
Ερωτηματολόγια	80-83
Τα άρθρα που αναλύθηκαν.....	83-89
Η πρώτη σελίδα του φύλλου του Απριλίου 2016.....	90

Πίνακας γραφημάτων

Γράφημα 1.....	61
Γράφημα 2.....	65
Γράφημα 3.....	69

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1.....	24-27
Πίνακας 2.....	35-36
Πίνακας 3.....	43-44

Πίνακας 4.....	44-45
Πίνακας 5.....	49-58

Εισαγωγή

Η έκδοση ενός σχολικού εντύπου δεν αποτελεί μια απλή διαδικασία ούτε μια απλή συλλογή ύλης αλλά πρόκειται για μια διαδικασία με διαβαθμισμένη και συστηματική συνεργασία, τεχνικές και στόχο. Όπως αναφέρεται και στο ΔΕΠΠΣ (2003, σ. 7) για το δημοτικό σχολείο σημειώνεται ότι στόχος της εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων, είναι και η καλλιέργεια των δεξιοτήτων του/της μαθητή/τριας και η ανάδειξη των ενδιαφερόντων του/της. (Βαλσαμίδου Α.,2010, σ.1). Οι σχολικές εφημερίδες είναι έντυπα τα οποία προέρχονται από τις μαθητικές κοινότητες και δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να περιγράφουν ό, τι παρατηρούν ή εφαρμόζουν στην καθημερινή τους ζωή, στις κοινωνικές τους δραστηριότητες αλλά και να αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες. Εδώ θα μελετήσουμε το παράδειγμα του σχολικού εντύπου «Μαθητική Πυξίδα».

Η σχολική εφημερίδα «Μαθητική Πυξίδα». εκδίδεται από όλες τις Τάξεις του σχολείου, κυρίως όμως από τις τάξεις Ε΄ και ΣΤ΄ του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Δημητρίου. Το 1^ο της τεύχος εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2012. Η δράση αγκαλιάστηκε από όλη την εκπαιδευτική κοινότητα, μαθητές, δασκάλους και γονείς. Αρχικά η έκδοσή της γινόταν κάθε δίμηνο όμως από τη σχολική χρονιά 2014-15 άρχισε να εκδίδεται κάθε τρίμηνο. Τα αντίτυπα κάθε έκδοσης εξαντλούνται αμέσως. Διανέμεται δωρεάν σε όλους τους μαθητές και φορείς που σχετίζονται με την εκπαιδευτική κοινότητα. Η εφημερίδα εκδίδεται σε έντυπη μορφή, αποστέλλεται ηλεκτρονικά σε κάποια σχολεία και στο γραφείο Α/βάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Κοζάνης και αναρτάται στον ιστότοπο του σχολείου στη δ/νση: <https://sites.google.com/site/mathitikipyxida> .

Το πρώτο έντυπο κάθε φύλλου εκτυπώνεται στο Σχολείο μας, ενώ τα αντίτυπα που διανέμονται στους μαθητές είναι ευγενική χορηγία κάποιου ιδιώτη. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι το σχολείο βρίσκεται στο χωριό Άγιος Δημήτριος, του δήμου Κοζάνης το οποίο «σκιάζεται» από τον ομώνυμο ατμοηλεκτρικό σταθμό.

Στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης εμπλέκονται τρεις κυρίως εκπαιδευτικοί, οι οποίοι έχουν τη συνολική ευθύνη, συμμετέχουν βέβαια όλοι οι εκπαιδευτικοί με τις ιδέες τους και τη βοήθεια που παρέχουν στους μαθητές τους. Η βοήθεια αφορά την επιλογή και καταγραφή ενός θέματος-άρθρου.

Οι τρεις βασικοί εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί εκτός από το να εμπνυχώνουν, να καθοδηγούν και να συμβουλεύουν τους μαθητές, συμμετέχουν ενεργά στη συγγραφή κάποιων γενικών θεμάτων, δημιουργούν τη μορφή των σελίδων, ελέγχουν τα άρθρα ως προς το θέμα, το περιεχόμενο και τη χρήση της γλώσσας.

Η παρούσα εργασία εστιάζει στην ανάλυση του λόγου –γραπτού λόγου που κάνουν χρήση οι μαθητές στην αποτύπωση των θεμάτων τους. Αποτελείται από τρία βασικά μέρη: Στο πρώτο γίνεται η καταγραφή των θεωρητικών όρων και απόψεων που αφορούν τις σχολικές εφημερίδες. Στο δεύτερο παρουσιάζεται η εμπειρική έρευνα (συνεντεύξεις) και τα αποτελέσματά της, ενώ στο τρίτο μέρος επιχειρείται η κοινωνιογλωσσική ανάλυση του λόγου που χρησιμοποιούν οι μαθητές στα κείμενα-άρθρα τους, ακολουθεί ο σχολιασμός τους και διατυπώνονται τα σχετικά συμπεράσματα. Στον πίνακα παρατίθενται τα περιεχόμενα των μέχρι τώρα τευχών της σχ. εφημερίδας «Μαθητική Πυξίδα».

Το επόμενο κεφάλαιο, αποτελεί το θεωρητικό κομμάτι της παρούσας εργασίας. Αρχικά, θα καταγραφούν οι στόχοι της δημιουργίας της σχολικής εφημερίδας ενώ στη συνέχεια θα περιγραφεί η έρευνα, το δείγμα των εκπαιδευτικών και μαθητών και θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία της έρευνας.

Α΄ ΜΕΡΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

1.1.Επιστημονικοί ορισμοί για το ρόλο των σχολικών εφημερίδων στις σχολικές κοινότητες

Ο στόχος συγγραφής μιας σχολικής εφημερίδας συμπίπτει με τις αρχές και τις οδηγίες του Νέου Σχολείου και το Αναλυτικό Πρόγραμμα (βλ. Π.Ι., 2011) στα σημεία που αφορούν την διαφοροποιημένη διδασκαλία, τη μάθηση μέσω Σχεδίων Εργασίας, την διαθεματικότητα, την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών, καθώς και της λογοτεχνίας και της εικαστικής δημιουργίας στην εκπαίδευση. (Λάχλου).

Οι σχολικές εφημερίδες αποτελούν το χώρο που επιτελούνται επιτυχώς οι στόχοι του ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ, μια που σε αυτό το χώρο αφενός μεν αποκτώνται οι δεξιότητες της επικοινωνίας, της χρήσης ποικίλων πηγών και εργαλείων πληροφόρησης, της συνεργασίας με άλλα άτομα, της κριτικής επεξεργασίας πληροφοριών και η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, αφετέρου δε συνδυάζονται η διαθεματικότητα, η πολυτροπικότητα, η κριτική ικανότητα, ο τρόπος του να μαθαίνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες πώς να μαθαίνουν για πληθώρα γνωστικών αντικειμένων και γνωστικών περιοχών.

Η σχολική εφημερίδα αποτελεί έναν άριστο τρόπο ώστε οι μαθητές/τριες να ασκηθούν στις δεξιότητες της γραφής και της κριτικής σκέψης αλλά και να ανακουφιστούν από την ανησυχία που αισθάνονται όταν τους/τις ανατίθεται να πραγματοποιήσουν μια εργασία γραφής (Padgett, 2006). Η εφημερίδα της τάξης είναι μια τέλεια ευκαιρία για τους/τις μαθητές/τριες να συμμετέχουν στη διαδικασία γράφοντας και διαβάζοντας πέρα από το συγκεκριμένο αναλυτικό πρόγραμμα, να αναπτύξουν πρακτικά δεξιότητες γραμματικής, να μοιραστούν τη μάθηση με ένα ακροατήριο γονιών και μαθητών/τριών και να μάθουν να ηγούνται και να συνεργάζονται μέσα στο πλαίσιο της τάξης. Παράλληλα, η ανάθεση γραφής άρθρων μπορεί να ποικίλει σύμφωνα με το (αναλυτικό) πρόγραμμα σπουδών. Έτσι οι μαθητές/τριες μπορεί να μελετήσουν και να γράψουν για νέα παιχνίδια ή την τεχνολογία, μια βιογραφία ενός/μιας συγγραφέα ή τοπικού/κής ήρωα/ίδας, μια συνέντευξη με εκπαιδευτικό ή μέλος της κοινότητας ή έναν/μια καλεσμένο/η κ.α. Μπορούν

να δοκιμάσουν –αφού διαβάσουν γνωστά σατιρικά δοκίμια- να γράψουν δικά τους χιουμοριστικά άρθρα, ή ποίηση [(Hyde, 2007) στο Βαλσαμίδου, 2010,σ.3]

Η έκδοση μαθητικής εφημερίδας βασίζεται σε ομαδοσυνεργατική μεθοδολογία, αφού είναι αναγκαίος ο επιμερισμός των φάσεων του έργου και η ανάθεση των εργασιών σε ανομοιογενείς ομάδες μαθητών.

Συνεπώς κάθε προσπάθεια που γίνεται εκ μέρους του εκπαιδευτικού οργανισμού για να στηθούν γέφυρες επικοινωνίας με τους λοιπούς κοινωνικούς εταίρους συντελεί στο "άνοιγμα" του σχολείου προς τα έξω και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων του εκπαιδευτικού έργου. Η μετάδοση της πληροφορίας δε γίνεται πια με την αξιοποίηση ενός μόνου σημειωτικού τρόπου, του γλωσσικού, αλλά με το συνδυασμό περισσότερων (πολυμέσα). Πρόκειται για το νέο επικοινωνιακό πλαίσιο όπου ο χαρακτήρας της επικοινωνίας είναι πολυτροπικός. Σε ένα πολυτροπικό κείμενο η γλώσσα, η εικόνα, το σχεδιάγραμμα, ο ήχος λειτουργούν συμπληρωματικά, με τρόπο που δε μπορεί κανείς να κατανοήσει επαρκώς το κείμενο, αν περιοριστεί μόνο στην ανάγνωση του γλωσσικού μέρους. Έτσι η κατανόηση όπως και η παραγωγή πολυτροπικών κειμένων είναι εξαιρετικά σύνθετες και απαιτητικές διαδικασίες, που όμως αποτελούν και καθημερινή ανάγκη [(Χαραλαμπίδης 2003, Χατζησαββίδης 2003)στο Βόντσα, 2010].

Μια τέτοια προσπάθεια είναι η έκδοση σχολικών εντύπων, με τα όποια μαθητές και εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν απόψεις θέσεις και θέματα που τους απασχολούν και ενημερώνουν τους κοινωνικούς φορείς, αντιμετωπίζοντάς τους ως εταίρους, συνεργάτες και υποστηρικτές της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Από την παραπάνω ανάλυση έγινε αντιληπτό ότι η έκδοση σχολικής εφημερίδας προσπορίζει σημαντικά οφέλη στη σχολική κοινότητα, βελτιώνει τη σχολική ζωή, αναβαθμίζει τη μαθησιακή διαδικασία και εμπλουτίζει τις μεθόδους διδασκαλίας. Ας επιχειρήσουμε, λοιπόν, να εστιάσουμε την προσοχή μας στα στάδια οργάνωσης της έκδοσης της σχολικής εφημερίδας. Αφειρηία μπορεί να είναι η επίσκεψη σε μια τοπική εφημερίδα ή η ανάγνωση εφημερίδων στην τάξη ή κάποιο συγκεκριμένο μάθημα του ΑΠ που αναφέρεται στον Τύπο και τη δημοσιογραφία (Βόντσα.,2010).

Το ΔΕΠΠΣ (2003, σ. 11-12) συγκεκριμένα προτείνει τη διαθεματική οργάνωση της διδακτέας ύλης, την οριζόντια διασύνδεση των ΑΠΣ γνωστικών αντικειμένων, την πραγματοποίηση διαθεματικών δραστηριοτήτων/εργασιών με διαφορετικά θέματα και περιεχόμενο, ενώ αναφέρει και τις δεξιότητες που μπορούν να χαρακτηριστούν ως διαθεματικές ή οριζόντιες, ορισμένες από τις οποίες είναι:

- η δεξιότητα της επικοινωνίας,
- η δεξιότητα/ ικανότητα χρήσης ποικίλων πηγών και εργαλείων πληροφόρησης και επικοινωνίας
- η δεξιότητα συνεργασίας με άλλα άτομα σε ομαδικές εργασίες
- η ικανότητα κριτικής επεξεργασίας πληροφοριών, αξιών και παραδοχών
- η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων

Σύμφωνα με τον Levin (1997) η έκδοση μιας σχολικής εφημερίδας εκπληρώνει πολλές από τις ανάγκες ενός καλού σχολικού προγράμματος γραφής και προσφέρει επίσης και άλλες ωφέλειες, όπως:

- οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να γράψουν για θέματα που είναι σημαντικά γι' αυτούς/ές,
- να «γράψουν αυτό που ξέρουν»,
- η εκτύπωση και το ξαναγράψιμο (δεξιότητες διαδικασίας γραφής) είναι σημαντικά κομμάτια της δουλειάς στην εφημερίδα,
- οι εφημερίδες προσφέρουν μια ποικιλία από εργασίες και συμπορεύονται με τις ανάγκες του/της κάθε μαθητή/τριας,
- οι μαθητές/τριες μαθαίνουν και εφαρμόζουν πραγματικές - δεξιότητες ζωής μέσα από την έκδοση μιας εφημερίδας: οργανώνοντας, δίνοντας προτεραιότητα, ακολουθώντας τις προθεσμίες, επιλύοντας δημιουργικά τα προβλήματα.

Οι Χατζόπουλος και συν. (2000) τονίζουν ότι η σχολική εφημερίδα ικανοποιεί ανάγκες από μέρους των παιδιών όπως:

- Τα παιδιά μαθαίνουν να διαβάζουν με χαρά
- Τα παιδιά γράφουν γραφή επικοινωνιακή.
- Τα παιδιά μαθαίνουν καινούρια πράγματα με διαφορετικούς τρόπους.
- Τα παιδιά αποκτούν κριτική σκέψη- συνειδητοποιούν τη σχέση παιδί-MME.
- Τα παιδιά μαθαίνουν να συνεργάζονται • Τα παιδιά δρουν/δημιουργούν.
- Τα παιδιά νιώθουν ικανοποιημένα.

Ο Φρενέ (1977), την πρότεινε ήδη από το νηπιαγωγείο και τόνιζε ότι αποτελεί ένα «δίκτυο φυσικών ενδιαφερόντων» για τους μαθητές και τις μαθήτριες, η εκμετάλλευση των οποίων αρκεί για να ικανοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο οι σχολικές ανάγκες, ενώ η εργασία πάνω στη σχολική εφημερίδα έχει μια τέτοια παιδαγωγική εμβέλεια που δεν μπορούμε ούτε να υποψιαστούμε.

Η εκπαιδευτική ή και η κοινωνική αξία της σχολικής εφημερίδας τονίστηκε και από τους/τις Αλμπέρτι (1986) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Ποσλάνιεκ [(1990) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Levin (1997), Backes (1995) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Χατζόπουλο και συν. (2000) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Bowen & Tantillo (2002) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Graff (2003), Padgett (2006) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Harvey (2007) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Hyde (2007) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)]. Σύμφωνα με τον Φρενέ (1977) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)], αν το σχολείο μπορεί να εκμεταλλευτεί την αξία της επικοινωνίας μέσα από τη δουλειά στο τυπογραφείο και στην έκδοση σχολικής εφημερίδας, το παιδί που μέχρι πριν λίγο άφηνε έξω από την πόρτα του σχολείου τα κυρίαρχα ενδιαφέροντά του, τις ευαισθησίες και το καλύτερο μέρος της ζωντανίας του, θα μπαίνει πλέον με όλη του την καρδιά στο σχολείο «του».

Η έκδοση της εφημερίδας αποτελεί πρωτίστως μια μαθησιακή δραστηριότητα που στηρίζεται στις Αρχές της Επίλυσης Προβλήματος (Problem-based learning/ PBL), η οποία αναπτύσσει ανάμεσα στους/στις μαθητές/τριες δημοσιογράφους μια αίσθηση εμπιστοσύνης και ικανότητας (Abercrombie, 1979· Green, 1991· Meadows, 1997· Burns, 1997· Burns & Hazell, 1999· Boyd-Bell, 2005· Tanner, 2005) [στο Βαλσαμίδου & Κυρίδη (2009)]. Η μάθηση μέσω της Αρχής της Επίλυσης Προβλήματος αποτελεί ένα ζωτικής σημασίας

εκπαιδευτικό εργαλείο για τις μικρές ομάδες και για μάθηση διαφορετικών θεμάτων που περιλαμβάνουν οι σχολικές δημοσιογραφικές δημοσιεύσεις, ενώ η μάθηση αναπτύσσεται από την εξερεύνηση των μαθητών/τριών και τη δοκιμή των ιδεών ο ένας του άλλου, γεγονός που επιτρέπει την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαπραγμάτευσης και παρέχει ένα ενθαρρυντικό περιβάλλον ώστε να πραγματοποιηθεί η μάθηση και η επίλυση του προβλήματος (Robie, 2006). (Βαλσαμίδου, 2010, σ.5).

Η Μονογιούδη (2006) αναφέρει ότι η εφημερίδα βρίσκεται σε άμεση σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα καθώς η θεματολογία της προκύπτει σε ένα μεγάλο βαθμό απ' αυτό, ενώ παράλληλα οι μαθητές/τριες ασκούνται σε ικανότητες που αποτελούν στόχους του αναλυτικού προγράμματος. Τα παιδιά μέσω της συγγραφής μιας εργασίας, ενός άρθρου, μιας έρευνας, μιας συνέντευξης, εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους για κάποιο θέμα που ήδη έχουν διδαχθεί από το αναλυτικό πρόγραμμα και παράλληλα ασκούνται αβίαστα στην ανάγνωση ή στην ορθογραφία ή στα μαθηματικά. (Βαλσαμίδου, 2010,σ.2-4).

Το επόμενο κεφάλαιο, αποτελεί το εισαγωγικό κομμάτι του ερευνητικού μέρους της παρούσας εργασίας. Αρχικά, θα καταγραφούν οι στόχοι της έρευνας ενώ στη συνέχεια θα περιγραφεί το δείγμα των μαθητών και εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα και θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία της έρευνας.

1.2. Στόχοι της ομάδας σύνταξης-εκπαιδευτικών

Πρωταρχικός στόχος είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι με την ενασχόλησή τους με τα άρθρα, τα ρεπορτάζ κ.α. είναι πιο εύκολο να εξοικειωθούν με τα κειμενικά χαρακτηριστικά των πληροφοριακών κειμένων. Ένας βασικός στόχος είναι να διασκεδάσουν και να ψυχαγωγηθούν κυρίως οι μαθητές αλλά και οι εκπαιδευτικοί μέσα από όλη τη διαδικασία με έναν εναλλακτικό τρόπο.

Να εμπλουτίσουν συγχρόνως το λεξιλόγιό τους με καινούριους όρους και έννοιες, έτσι ώστε να μπορούν να εκφράζουν τα νοήματα που σκέφτονται εξυπηρετώντας με μεγαλύτερη ευκολία τις επικοινωνιακές ανάγκες τους.

Με αυτό τον τρόπο να μπορέσουν ακόμα να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι η ανάγνωση και η γραφή όπως και η παραγωγή κειμένου υπόκεινται στους ίδιους κειμενικούς

και περικειμενικούς περιορισμούς και ότι και οι τρεις αποτελούν κοινωνικοπολιτισμικές και κοινωνιογνωσιακές δραστηριότητες για την δημιουργία νοήματος.

Σημαντικός στόχος μας επίσης είναι να κατανοήσουν οι μαθητές μας ότι η γλώσσα είναι το κυριότερο μέσο στην πρόσληψη της πραγματικότητας και της αντίληψης του περιβάλλοντος δηλ. το βασικότερο επικοινωνιακό μέσο και ακολουθούν άλλα σημειωτικά συστήματα, όπως τα οπτικά σύμβολα δηλαδή τα γραφήματα, τα σχεδιαγράμματα.

Από τη διαδικασία της ανάγνωσης κειμένων για την επιλογή των κατάλληλων τους δίνεται η ευκαιρία να παρατηρήσουν πώς τα κειμενικά είδη παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις στη γλωσσική τους μορφή επειδή προσαρμόζονται στις εκάστοτε κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές συνθήκες και αλλαγές.

Συγχρόνως στοχεύουμε στην εκπαίδευσή τους στην κριτική προσέγγιση κειμένων, ώστε να γίνεται σωστή αποτίμηση του υλικού που προσεγγίζουν, είτε από τα ΜΜΕ, είτε από κάποιο εγχειρίδιο και να αντιλαμβάνονται τις προθέσεις του δημιουργού τους. Να εξασκηθούν σε στρατηγικές για την κατανόηση κειμένων, λέξεων, συμβόλων και να αναπτύξουν την αφαιρετική ικανότητα, επιλέγοντας αυτά που πιστεύουν ότι παρουσιάζουν. Η εμπάθυνση στη χρήση του γραπτού λόγου και η τακτική του στοχασμού και αναστοχασμού να τους οδηγήσει σταδιακά στην ανάπτυξη χρήσιμων μεταγνωστικών δεξιοτήτων και στην κατεύθυνση ενός πολυτροπικού γραμματισμού, με τη σύνδεση οπτικού και λεκτικού γραμματισμού.

Στους πρωταρχικούς και άμεσα επιτεύξιμους στόχους μας βρίσκεται η προσπάθεια για συνειδητή ενασχόληση με την τοπική κουλτούρα, την ομιλούμενη γλώσσα(ποντιακή), τα τραγούδια, τους χορούς, τα έθιμα κ.ά. Να μάθουν να αξιοποιούν τις πληροφορίες που προσλαμβάνουν από το άμεσο περιβάλλον τους, από τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες της τοπικής κοινωνίας ώστε να είναι ικανοί κατά την καταγραφή των σχετικών κειμένων τους, να χρησιμοποιούν τους κειμενογλωσσικούς μηχανισμούς με τρόπο επικοινωνιακό και λειτουργικό. Να αποκτήσουν άνεση στη χρήση των ΤΠΕ για να διευκολύνουν την εργασία τους και να μάθουν να κάνουν κριτικά και με σύνεση τη χρήση του διαδικτύου.

Να δημιουργήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ τους και με τους δασκάλους τους, ώστε να μπορούν να παράγουν ευχάριστα και δημιουργικά και να αξιολογούν το λόγο και το ρόλο τους χωρίς προβλήματα. (Αμαραντίδου, 2005).

Β΄ ΜΕΡΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ

Κεφάλαιο 2^ο Η ΕΡΕΥΝΑ

2.1.ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να καταγραφούν τα θέματα που κεντρίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών του σχολείου μας και τους δημιουργούν την ανάγκη να τα δημοσιεύσουν. Η επεξεργασία και αξιολόγηση των απαντήσεων της συνέντευξης με τους μαθητές σχετικά με την ενασχόληση τους με τη συγγραφή της σχ. Εφημερίδας θα οδηγήσει σε συμπεράσματα για τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές κατασκευάζουν τη μαθητική τους ταυτότητα. Να γίνει ανάλυση της γλώσσας που χρησιμοποιούν στο γραπτό τους λόγο οι μαθητές και να επισημανθεί ο τρόπος επιλογής του επιπρόσθετου, συνοδευτικού υλικού όπως οι φωτογραφίες, εικόνες, ζωγραφιές, αποσπάσματα από έργα κάποιων διάσημων ή μη κ.ά.

2.2.ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ως καταλληλότερα μέσα συγκέντρωσης του ερευνητικού υλικού επιλέχθηκαν η ομαδική συνέντευξη και η ανάλυση λόγου σε επιλεγμένα άρθρα από όλα τα φύλλα της σχολικής εφημερίδας που έχουν εκδοθεί μέχρι τώρα. Η επιλογή των άρθρων έγινε με βασικό κριτήριο την ποικιλία των στοιχείων που παρουσιάζουν.

Η συνέντευξη είναι η ποιοτική μέθοδος που χρησιμοποιείται περισσότερο, εξαιτίας της ευελιξίας που προσφέρει κατά τη διεξαγωγή της, καθώς και λόγω της αμεσότητας και της εξοικείωσης που αισθάνεται ο συνεντευξιζόμενος (King, 1999). Η μέθοδος αυτή ενδείκνυται όταν η έρευνα εστιάζεται είτε στο υποκειμενικό νόημα μιας κοινωνικής κατάστασης ή φαινομένου είτε στη διερεύνηση προσωπικών ή κοινωνικών εμπειριών, στάσεων, αντιλήψεων, ιδεών και συμπεριφορών (Ιωσηφίδης, 2003).

Η επιλογή της συνέντευξης έγινε και λόγω της ηλικίας των υποκειμένων του δείγματος, αφού το είδος αυτό έρευνας προσφέρεται ιδιαίτερα για τη συγκέντρωση δεδομένων από μικρά παιδιά και εφόσον αυτό επιτευχθεί επιτρέπει τη δημιουργία κλίματος

αμεσότητας ανάμεσα στον συνεντευκτή και τον ερωτώμενο κάτι το οποίο διευκολύνει μια ταχύτατη επανατροφοδότηση. Έτσι επιτυγχάνεται αύξηση του αυθορμητισμού του ερωτώμενου και μείωση της παρέμβασης του ερευνητή. Τέλος, η χρήση της συνέντευξης, ενδείκνυται σε ειδικές κατηγορίες δειγμάτων όπως είναι εν προκειμένω οι μαθητές του Δημοτικού σχολείου, να εκφραστούν με μεγαλύτερη άνεση, εφόσον κάποιοι από αυτούς έχουν περιορισμένες δεξιότητες στον γραπτό λόγο.

Για τις ανάγκες της έρευνάς μας, κάναμε χρήση της ημι-δομημένης συνέντευξης που περιλαμβάνει μια σειρά από προκαθορισμένες ερωτήσεις, τις οποίες έχει επεξεργαστεί εκ των προτέρων ο συνεντευκτής και μπορεί να επανέλθει σε ένα ερώτημα με διευκρινιστικές ερωτήσεις ή και να αλλάξει τη σειρά των ερωτήσεων ή να τις επαναδιατυπώσει ενώ ο ερωτώμενος μπορεί να παρέχει συμπληρωματικές απαντήσεις (Seidman 2006, Berg, 2001). Όπως υποστηρίζει ο Βάμβουκας (2007), στο πλαίσιο της ημι-δομημένης συνέντευξης ο συνεντευκτής παρεμβαίνει στο ελάχιστο ενώ επαναφέρει τον συνεντευξιζόμενο όταν εκείνος απομακρύνεται από το θέμα και τον σκοπό της έρευνας που τίθεται υπό συζήτηση.

Δείγμα της έρευνας αποτελεί το υπάρχον υλικό των 13 φύλλων που ήδη κυκλοφόρησαν. Θα ακολουθήσουν οι συνεντεύξεις των εκάστοτε μελών της ομάδας σύνταξης και των μαθητών που συμμετείχαν στη συγκέντρωση και καταγραφή του υλικού.

Κεφάλαιο 3^ο Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Για τις ανάγκες της έρευνάς μας, κάναμε χρήση της ημι-δομημένης συνέντευξης που περιλαμβάνει μια σειρά από προκαθορισμένες ερωτήσεις, τις οποίες έχει επεξεργαστεί εκ των προτέρων ο συνεντευκτής και μπορεί να επανέλθει σε ένα ερώτημα με διευκρινιστικές ερωτήσεις ή και να αλλάξει τη σειρά των ερωτήσεων ή να τις επαναδιατυπώσει ενώ ο ερωτώμενος μπορεί να παρέχει συμπληρωματικές απαντήσεις [(Seidman 2006, Berg, 2001): στο Μπούρας, 2015].

Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν είναι ανοιχτού τύπου γιατί αυτές επιτρέπουν τη διερεύνηση σε μεγαλύτερο βάθος και βοηθούν στη συλλογή πλούσιου υλικού ποιοτικών δεδομένων.

3.1. Το δείγμα

A. Ομάδα Εκπαιδευτικών που ασχολήθηκαν από το 2012 μέχρι το 2014

Είναι η ομάδα των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στη δημιουργία της σχολικής εφημερίδας και είχαν την αρχική σύλληψη για τη μορφή και το περιεχόμενο της δραστηριότητας. Ένας εκπαιδευτικός από την ομάδα είχε την αρχική ιδέα, την ευθύνη της ηλεκτρονικής διαχείρισης και διαμόρφωσης και άλλοι δύο ασχολήθηκαν με το να κατευθύνουν τους μαθητές για τη συγκέντρωση υλικού, την ηλεκτρονική συγγραφή και το γλωσσικό έλεγχο με παρεμβάσεις.

Μία εκπαιδευτικός, όχι απλά συμφώνησε αλλά δούλεψε σε όλα τα επίπεδα για την υλοποίησή της, δηλαδή ενημέρωσε όλους τους εκπαιδευτικούς και μαθητές του σχολείου σχετικά με τη δραστηριότητα, μίλησε για το σκοπό που θα εξυπηρετούσε και έθεσαν στόχους τους οποίους και επιθυμούσαν να πετύχουν με τη συνεργασία όλων και ανέλαβε να οργανώνει και να κατευθύνει τους ενδιαφερόμενους. Επιπρόσθετα να αναφερθεί ότι αυτοί ασχολήθηκαν με την ηλεκτρονική καταγραφή και ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου και την εκτύπωση και διανομή σε

συνεργασία με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς.

Β. Ομάδα Εκπαιδευτικών που ασχολούνται από το 2014 μέχρι σήμερα

Η ομάδα των εκπαιδευτικών που συνέχισε να ασχολείται ακόμη μέχρι και σήμερα αποτελείται από μία παλαιότερη εκπαιδευτικό και δύο νέους συντάκτες που τοποθετήθηκαν το 2014 στο σχολείο και τους ενδιέφερε ιδιαίτερα η ενασχόληση με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, σε συνεργασία, όσο αυτό είναι εφικτό, με τους παλαιότερους συντάκτες.

Γ. Ομάδα μαθητών που ασχολούνται από το 2014 μέχρι σήμερα(μαθητές που σήμερα φοιτούν στη ΣΤ΄ Τάξη)

Οι μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης έχουν κάθε χρονιά, από τότε που δημιουργήθηκε η εφημερίδα, την κύρια ευθύνη για τη συλλογή υλικού και κάποιες επιμέρους όπως την καταγραφή των θεμάτων, τη φωτογράφιση, την επιλογή εικόνων και κ.ά. σε συνεργασία με μαθητές και άλλων Τάξεων. Η παρούσα ομάδα σύνταξης των μαθητών της ΣΤ΄ Τάξης αποτελείται από έντεκα (11) μαθητές. Στη διαδικασία εμπλέκονται σποραδικά και μαθητές μικρότερων Τάξεων οι οποίοι με την καθοδήγηση των δασκάλων τους συλλέγουν υλικό σχετικό με κάποιο θέμα με το οποίο έχουν αποφασίσει ότι θα ασχοληθούν. Έτσι λοιπόν επιδίδονται σε μία προσπάθεια συγκέντρωσης, όσο το δυνατόν περισσότερων στοιχείων.

Οι έντεκα (11) μαθητές της ΣΤ΄ απάντησαν με μεγάλη προθυμία στις ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν προφορικά με τη μορφή συνέντευξης. Διασκέδασαν με τη διαδικασία και την αντιμετώπισαν σαν ένα παιχνίδι ρόλων που αφορά άμεσα την ενασχόλησή τους με την εφημερίδα.

Συγκεντρώθηκαν γύρω από ένα μεγάλο τραπέζι του σχολείου και με μεγάλη σοβαρότητα υποδύθηκαν το ρόλο των καλεσμένων μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

Οι μαθητές είχαν ενημερωθεί σχετικά με το σκοπό της συνάντησης. Σε πρώτη φάση απάντησαν αυθόρμητα στις ερωτήσεις. Ο καθένας μετά από την

ολοκλήρωση της ερώτησης κατέθετε την άποψή του. Κάποιοι δεν είχαν απάντηση σε ορισμένες ερωτήσεις ή συμφωνούσαν με την άποψη που είχε προηγηθεί.

Στη συνέχεια τους μοιράστηκαν σε φυλλάδιο οι ερωτήσεις και ο καθένας σημείωνε την άποψή του.

Στο μεγαλύτερο ποσοστό οι απαντήσεις ήταν από μονολεκτικές, μέχρι ολιγόλογες, θα μπορούσαμε να πούμε πως σημείωσαν λέξεις κλειδιά. Έτσι μεγαλύτερη βαρύτητα, για την καταγραφή των απαντήσεων, δόθηκε στις προφορικές απαντήσεις τις οποίες κατέγραψα άμεσα.

Οι ερωτήσεις υποβλήθηκαν με τη σειρά που παρατέθηκαν παραπάνω και με αυτή τη σειρά καταγράφονται και οι απαντήσεις τους, με τον αριθμό των μαθητών που συμφώνησαν στην ίδια απάντηση.

Κάποιοι μαθητές ξεκίνησαν αυθόρμητα να απαντούν, δημιουργώντας φασαρία και ένταση. Πρότεινα λοιπόν στην ομάδα να απαντά κάθε φορά και κάποιος άλλος και να μου λένε αν συμφωνούν ή διαφωνούν και να τους δίνω το λόγο για να συμπληρώσουν κάτι που νομίζουν. Να τονίσουμε ιδιαίτερα πως ο αριθμός των πραγματικά ενδιαφερόμενων μαθητών αυξάνεται σταδιακά.

Η συνέντευξη από μαθητές και εκπαιδευτικούς αναλύθηκε εστιάζοντας κυρίως στην ποιοτική θεματική ανάλυση, ένα από τα στάδια ανάλυσης ποιοτικού υλικού των Miles & Huberman. Τα στάδια αυτά είναι:

1. Ανοιχτή κωδικοποίηση
2. Προσδιορισμός προτύπων και τάσεων
3. Σχηματισμός συστάδων δεδομένων
4. Μέτρηση – ποσοτικοποίηση
5. Εύρεση αντιθέσεων και συγκρίσεις
6. Υπαγωγή του μερικού στο γενικό
7. Μείωση του αριθμού των κατηγοριών

8. Εύρεση σχέσεων μεταξύ των κωδικών (συνάφειας, αλληλοαποκλεισμού, αιτιότητας, αμοιβαιότητας, λογικής αλληλουχίας κλπ)

[(Miles and Huberman) στο Αβραμίδης, 2013]

Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων κατά Miles & Huberman

Οι 3 ροές δραστηριοτήτων:

- Μείωση των δεδομένων (Data reduction)
Ξεκινά πριν τη συλλογή και συνεχίζεται στη διάρκεια της
Περίληψεις, αποσπάσματα, memos, κωδικοποίηση
- Παρουσίαση των δεδομένων (Data display)
Πίνακες, διαγράμματα, δίκτυα κ.α.
- Εξαγωγή και επαλήθευση των συμπερασμάτων (Drawing and verifying Conclusions):
Επιβεβαίωση, replication

Ωστόσο, ένα χρονικό πρόβλημα που δημιουργείται σε τέτοιου είδους έρευνες, όπως υπογραμμίζουν οι Miles & Haberman (1994) είναι ότι η ποιοτική έρευνα έχει να κάνει με λέξεις, όχι με αριθμούς. «Οι λέξεις είναι ‘παχύτερες’ από τους αριθμούς και συνήθως έχουν πολλαπλές σημασίες [...] Η πρόκληση είναι να είναι κανείς εξαιρετικά προσεκτικός με τους στόχους της έρευνας και τους εννοιολογικούς φακούς που θα φορέσει – αφήνοντας ταυτόχρονα τον εαυτό του ανοικτό σε πράγματα που δεν γνώριζε ή δεν περίμενε».[(Miles & Haberman, 1994, σ.56) στο Σπανακά, 2008]

Από την ποιοτική αυτή ανάλυση των συνεντεύξεων των εκπαιδευτικών και των μαθητών προέκυψαν οι παρακάτω κωδικοί, οι οποίοι ομαδοποιήθηκαν σε κατηγορίες ανά δείγμα συνεντευξιαζόμενων:

A. Εκπαιδευτικοί της αρχικής ομάδας σύνταξης

B. Εκπαιδευτικοί της παρούσας ομάδας σύνταξης

Γ. Η βασική ομάδα σύνταξης μαθητών που εμπλέκονται στη διαδικασία

(Η χρήση των αρχικών γραμμάτων των λέξεων συνθέτει έναν κωδικό)

Πίνακας 1. Κατανομή των αναφορών των κωδικών και των κατηγοριών

ΟΙ ΔΥΟ (2) ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ		
ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΑ		
Κατηγορίες	Κωδικοί-λειτουργικοί ορισμοί	Αναφορές
1. Κίνητρο δημιουργίας της σχολικής εφημερίδας	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΠΕΧΑΠΝΑ αντικατοπτρισμός παιδικής έκφρασης, χώρος αληθινού παιδικού και νεανικού λόγου 	1
2. Οι στόχοι και η επίτευξή τους	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΕΣΠ Επιμέρους επίτευξη και συνέχεια της προσπάθειας 	2
	<ul style="list-style-type: none"> • ΜΠΕΣ Μικρό ποσοστό επίτευξης των στόχων 	2
3. Χρήση της γλώσσας	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΧΚ Σωστή χρήση της καθομιλουμένης 	2
	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΕΔΠ Εμπλουτισμός με επαυξημένες και δευτερεύουσες προτάσεις 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • ΧΛ Χρήση λεξικού 	
4. Συναισθήματα για το αποτέλεσμα.	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΣΥΙΑ Ενδιαφέρον για τη συλλογή υλικού και ικανοποίηση από το αποτέλεσμα • ΕΣΑΙΑ Ενδιαφέρουσες οι συνεντεύξεις, αρκετά ικανοποιητικό αποτέλεσμα 	2 2
5. Εμπλεκόμενοι στη διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΜΕΓ Εμπλεκόμενοι μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς • ΜΗΣΠΤ Μαθητές πρόθυμοι σε πολλούς τομείς • ΕΕΣΟΤ Εκπαιδευτικοί με ενεργή συμμετοχή σε όλους τους τομείς • ΕΜΠ Εκπαιδευτικοί μετά από παρότρυνση • ΓΕΚΠ Γονείς εμπλεκόμενοι κατά περίπτωση 	2 2 1 4

<p>6. Αντληση της θεματολογίας</p> <p>7.εμπλουτισμός της θεματολογίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ΘΑΤΣΕ Θέματα από την τρέχουσα σχολική επικαιρότητα • ΜΜΕΤΚΕΕ ΜΜΕ ,τοπική κοινωνία, σχολικές εκδρομές και επισκέψεις • ΔΕΘ Δυσκολία επιλογής θεμάτων • ΕΘΕΜΑ Εμπλουτισμός με θέματα των ενδιαφερόντων των μαθητών, όπως αθλητικά 	<p>4</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>
<p>8.Τρόπος εργασίας της ομάδας σύνταξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΣΑΔΕΜ συγκεντρώσεις, συζητήσεις, αποφάσεις και διορθώσεις εκπαιδευτικών και μαθητών 	<p>2</p> <p>2</p>
<p>9. Σκοπός της δημιουργίας εντύπου</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΥΕΑΕΧ Σημαντική η ύπαρξη εντύπου για την άμεση επαφή και χρήση 	<p>2</p>
<p>10. Οδηγίες ή</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΣΠΑ 	<p>2</p>

συμβουλές προς την παρούσα ομάδα σύνταξης (μαθητών)	Συζήτηση και συνεργασία παρατηρητικότητα και αξιολόγηση	
---	---	--

Στους συγκεκριμένους άξονες θα αναλυθούν οι απαντήσεις που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί που ασχολήθηκαν με την εφημερίδα από την αρχή της δημιουργίας της. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί ήταν δύο, από τους οποίους ο ένας είχε την ιδέα της δημιουργίας της σχολικής εφημερίδας στο Δημοτικό σχολείο Αγίου Δημητρίου Κοζάνης.

Η ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από τις συνεντεύξεις και αντιστοιχούν στους κωδικούς είναι η εξής:

3.1.1. Το κίνητρο της δημιουργίας της σχολικής εφημερίδας

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα (EAI) και προσανατολίστηκε έμπρακτα προς την άμεση δημιουργία της απάντησε: *«Κάποιες φορές αναζητώντας θέματα που να συνδέονται με κάποια ενότητα των σχολικών εγχειριδίων, εντοπίζαμε κάτι ενδιαφέρον σε σχολικές εφημερίδες. Οι μαθητές έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σ' αυτό το κομμάτι αναζήτησης στον Η/Υ και σχολιασμό. Όταν ήρθε η κατάλληλη στιγμή, να δηλώσουμε ένα θέμα εκπόνησης στα πλαίσια των σχολικών δραστηριοτήτων, μετά από συζήτηση καταλήξαμε στη δημιουργία της δικής μας εφημερίδας. Πιστεύω πως η Σχολική Εφημερίδα θα μπορέσει να αντικατοπτρίσει την παιδική έκφραση, τα ενδιαφέροντα, τα ερωτήματα, τις αναζητήσεις, τη δουλειά του παιδιού. Θεωρώ πως μπορεί να είναι ο χώρος του αληθινού παιδικού και νεανικού λόγου».*

3.1.2 Οι στόχοι και η επίτευξή τους

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα θα καταγραφούν οι απαντήσεις που έδωσαν στη συνέντευξη οι δύο εκπαιδευτικοί που ήταν οι «πρωτεργάτες» αυτής της προσπάθειας. Αυτοί, όπως είπαν, έθεσαν κάποιους στόχους οι οποίοι καταγράφηκαν παραπάνω. Στην πορεία της διαδικασίας παρατήρησαν πως κάποιοι από αυτούς επιτεύχθηκαν ενώ άλλοι σε κάποια

επιμέρους σημεία και με κάποια δυσκολία. Υπήρξε λοιπόν επιμέρους επίτευξη των στόχων και ελπίζουν σε καλύτερα αποτελέσματα στη συνέχεια.(2)

Συγκεκριμένα ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα απάντησε :

«Η έκδοση της σχολικής εφημερίδας αποβλέπει στην απόκτηση γνώσεων αλλά κυρίως στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση στάσεων των μαθητών σχετικά με τα παρακάτω:

Εκπαίδευση στα ΜΜΕ και τη δημοσιογραφία (γνώσεις σχετικά με τον τύπο στις διάφορες μορφές του, δεξιότητες σχετικά με τη σύνταξη, την έκδοση και την προώθηση του εντύπου), κριτική στάση απέναντι στα μέσα επικοινωνίας και πληροφορίας.

Πιστεύω ότι πέτυχε σε αρκετά μεγάλο βαθμό.

*Γνωστική ανάπτυξη σε επιμέρους θέματα ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών (κοινωνία, περιβάλλον, πολιτισμός, ξένες γλώσσες – κουλτούρες, τέχνη, αθλητισμός...) **Ο συγκεκριμένος στόχος επιτεύχθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.***

*Γλωσσική και κοινωνιο-γλωσσική ανάπτυξη (παραγωγή γραπτού λόγου σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις) **Εδώ μιλάμε για επιτυχία ήταν σχετική και ανάλογη του επιπέδου γλωσσικής ανάπτυξης του κάθε μαθητή.***

*Κοινωνική ανάπτυξη και πολιτειότητα (δημοκρατικός διάλογος, ενεργή στάση και συλλογικές δράσεις στο σχολικό χώρο αλλά και στην τοπική κοινότητα και κοινωνία. **Η επιτυχία του στόχου αυτού αφορά την επιτυχημένη σύνδεση του με άλλα μαθήματα π.χ. ΚΠΑ.***

*Διαπολιτισμική συνείδηση (συνάντηση με άλλες πολιτισμικές ομάδες μέσω της σχολικής αλληλογραφίας, διαπολιτισμική ικανότητα. **Στο θεωρητικό μέρος υπήρξε μια υποτυπώδης αφύπνιση, δεν πέτυχε στο βαθμό που στοχεύαμε στην πρακτική εφαρμογή του, πιθανόν εξαιτίας των περιορισμένων γνώσεων των μαθητών στις ξένες γλώσσες.***

*Τεχνολογικός αλφαριθμητισμός (χρήση των Νέων Τεχνολογιών για τη σύνταξη των άρθρων, τη στοιχειοθέτηση – μορφοποίηση της έντυπης μορφής του εντύπου, την εκτύπωση του και στη συνέχεια την ψηφιοποίηση του. **Σ' αυτό τον τομέα, μπορώ να πω πως υπήρξε***

απόλυτη επιτυχία και ανάπτυξη από τους μαθητές εξαιτίας του ενδιαφέροντος τους για τις ΤΠΕ.

Θετική στάση ως προς τη διερεύνηση της γνώσης και την αυτονόμηση στη μάθηση. Και ο παρών στόχος επιτεύχθηκε.

3.1.3. Προτάσεις στους άμεσα εμπλεκόμενους, σχετικά με τη χρήση της γλώσσας (π.χ. απλοποιημένη, σύνθετη, καθομιλουμένη, χρήση διαλέκτου, χρήση λεξικού, κ.ά.)

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα υποστηρίζει ότι:

«Η γλώσσα της σχολικής εφημερίδας θα πρέπει να προσαρμόζεται στη γλώσσα διδασκαλίας ή να είναι πιο κοντά στους εκφραστικούς τρόπους του διαλείμματος δηλαδή καθομιλουμένη και προσεκτικά απλοποιημένη (πάντα όμως γραμματολογικά ορθή)».

Απάντηση της δασκάλας (ΣΤ΄ Τάξης) η οποία ήταν βασικό μέλος της ομάδας σύνταξης από τη δημιουργία της μέχρι το Δεκέμβριο του 2014

«Τα κείμενα της σχολικής εφημερίδας ανήκουν σε ευρύτατο φάσμα κειμενικών ειδών και εντάσσονται σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο. Με την συγγραφή μαθητικής εφημερίδας, ο εκπαιδευτικός έχει την ευκαιρία να μεταβάλλει τους μαθητές του σε δημοσιογράφους, ερευνητές, συγγραφείς και να τους ασκήσει σε ποικίλα κειμενικά είδη: άρθρα, ρεπορτάζ, συνεντεύξεις, βιβλιοκριτικές, αφηγήματα, διαφημίσεις, αγγελίες, προσκλήσεις κτλ. Τα κειμενικά αυτά είδη έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τα οποία οι μαθητές καλούνται να παράγουν χρησιμοποιώντας την καθομιλουμένη πάντα όμως σωστά γραμματικά και συντακτικά διατυπωμένη».

3.1.4. Ενδιαφέρον μέρος της διαδικασίας

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα απαντά:

«Όταν συνεδριάζει η επιτροπή δηλαδή η συντακτική ομάδα, η οποία επιλέγει τα άρθρα προς δημοσίευση, αποφασίζει για την ονομασία τους με βάση τις προτιμήσεις των μαθητών και τα περιεχόμενα».

Απάντηση της δασκάλας:

«Το πιο ενδιαφέρον κομμάτι για μένα είναι η διαδικασία για το «στήσιμο» της εφημερίδας. Οι μαθητές σε ομάδες εργασίας, ασχολούνται με τη συγγραφή κειμένων, την εικονογράφηση, τη σελιδοποίηση και την εκτύπωση. Οι μαθητές αποφασίζουν για το είδος, την έκταση και τη μορφή της εφημερίδας, για το αν θα είναι τακτική έκδοση ή αν θα είναι έκτακτο αφιέρωμα σε κάποιο συγκεκριμένο θέμα, τι και πώς θα δημοσιευτεί. Στο σημείο αυτό οι δραστηριότητες μεταφερόταν στο εργαστήριο της πληροφορικής. Αφού σελιδοποιηθεί η εφημερίδα, το επόμενο βήμα είναι η αναπαραγωγή της. Αυτό γίνεται είτε στο σχολικό φωτοαντιγραφικό είτε το αναλαμβάνει έπειτα από συνεννόηση να το αναπαράγει η ΔΕΗ ή κάποιος ιδιώτης».

3.1.5. Οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα απάντησε :

Δύο τάξεις (Ε' & ΣΤ') με συνολικά 37 μαθητές, ήταν οι μαθητές που εμπλέκονταν τη χρονιά που ξεκίνησε η δημιουργία της εφημερίδας, δηλαδή το 2012. Διακρίνονταν από ενέργεια, φαντασία, δημιουργικότητα αλλά και συνοχή. Τα ενδιαφέροντά τους ήταν ποικίλα και έδειχναν να ενδιαφέρονται για το καινούριο και το διαφορετικό.

Για την υλοποίηση της δράσης συνεργάζονταν 5 συνολικά εκπαιδευτικοί (δάσκαλοι και εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων), οι οποίοι εμπύχωναν, ενθάρρυναν, συμβούλευαν και έδιναν ζωντανό παράδειγμα συνεργασίας και όρεξης για δημιουργική εργασία.

Δύο από εμάς, η δασκάλα της ΣΤ' και εγώ(δάσκαλος της Ε' τότε), που είχα την αρχική σύλληψη με αφορμή τη δήλωση που έπρεπε να συμπληρώσω για την ενασχόλησή μου με κάποιο θέμα στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης, ασχοληθήκαμε με τη διαμόρφωση του φύλλου, τη συγγραφή(ηλεκτρονικά),τη στοιχειοθέτηση και το γενικότερο συντονισμό της ομάδας.

Απάντηση της δασκάλας:

«Δύο τάξεις (Ε' & ΣΤ') και οι δάσκαλοι των τάξεων αυτών. Για την υλοποίηση συνεργαζόμαστε με όλους τους συναδέλφους (δάσκαλοι και εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων αλλά και τις συναδέλφους του νηπιαγωγείου), οι οποίοι συμβουλεύουν και δίνουν πολλές φορές υλικό έτοιμο για δημοσίευση από εργασίες με τις δικές τους τάξεις».

3.1.6. Από πού αντλείται η θεματολογία

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα απάντησε :

Στην εφημερίδα μας φιλοξενούνται απόψεις, σκέψεις, γνώμες οποιουδήποτε μαθητή, εκπαιδευτικού ή μέλους της σχολικής μας κοινότητας και φορέων της Περιοχής μας, για οποιοδήποτε θέμα είτε σοβαρό και επιστημονικό είτε φαιδρό και ευτράπελο. Οι συντάκτες δεν είναι σταθεροί αλλά εναλλάσσονται. Τα θέματά μας τα αντλούμε από τον Αθλητισμό, την Οικολογία, τον Πολιτισμό, την Κοινωνία κτλ. Ακόμη έχουμε το Ελεύθερο ρεπορτάζ (η συστηματική καταγραφή όλων των γεγονότων που αφορούν το σχολείο ή την περιοχή μας).

Απάντηση της δασκάλας:

«Η θεματολογία σχετίζεται και προκύπτει από τα ενδιαφέροντα των ίδιων των μαθητών. Επίσης η εφημερίδα είναι το μέσο για να παρουσιάσουμε όλες τις δραστηριότητες μας (ημερίδες, ενημερώσεις από φορείς, εργασίες, παραστάσεις, εκπαιδευτικές εκδρομές, δραστηριότητες του Συλλόγου Γονέων κτλ). Με λίγα λόγια προσπαθούμε η σχολική εφημερίδα να αποτελεί χώρο αυτοέκφρασης της σχολικής κοινότητας και επικοινωνίας της με την τοπική κοινωνία».

3.1.7. Θα συστήνατε τη δημιουργία έντυπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή; Γιατί;

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα απάντησε :

Ναι, ανεπιφύλακτα. Να εκδίδεται και έντυπα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλες τις τάξεις του Σχολείου ως υλικό για διδασκαλία (π. χ στην Ευέλικτη Ζώνη να διαβάζουν τα νέα, τις ιστοριούλες, τα αστεία της εφημερίδας κι ότι άλλο τους αρέσει), να γίνει μέρος ενός προγράμματος (π.χ. Σχολικό περίπτερο: εφημερίδες απλωμένες σε σκοινάκι με μανταλάκια). Ακόμη οι μαθητές θα μπορούσαν να πουλούν την έντυπη έκδοση ενισχύοντας το ταμείο των τάξεων τους (έμμεση σύνδεση με την έννοια της επιχειρηματικότητας).

Η απάντηση της δασκάλας:

«Ναι, ανεπιφύλακτα όπως άλλωστε και γίνεται. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις τάξεις του Σχολείου ως υλικό για διδασκαλία, είναι μέσο επικοινωνίας με την τοπική κοινότητα. Επίσης δεν έχουν όλοι την ευχέρεια να μπορούν να χρησιμοποιούν Η/Υ και να διαβάσουν την ηλεκτρονική μορφή (ιδιαίτερα οι ηλικιωμένοι). Τα ίδια τα παιδιά (αλλά και οι

γονείς, γιαγιάδες και παππούδες) αντλούν ιδιαίτερη ικανοποίηση κρατώντας στα χέρια τους μια εφημερίδα στην οποία έχουν υπογράψει ένα άρθρο τα ίδια. Τέλος, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για να ενισχύσει το πνεύμα της επιχειρηματικότητας στους μαθητές αλλά και να φέρει και κάποια έσοδα στο σχολείο ή στο ταμείο των τάξεων) με την πώληση της ή τη δυνατότητα διαφημίσεων μέσα από αυτή (δραστηριότητες με τις οποίες αποφασίσαμε να μην εμπλακούμε)».

3.1. 8. Οδηγίες και συμβουλές που θα θέλατε να δώσετε στην παρούσα ομάδα σύνταξης της «Μαθητικής Πυξίδας»;

Ο εκπαιδευτικός που είχε την αρχική ιδέα απάντησε :

Για να μπορεί να λειτουργήσει μια μαθητική εφημερίδα δεν αρκεί απλά η «ιδέα». Προκειμένου να είναι βιώσιμη χρειάζεται σωστός σχεδιασμός και συνεχής ευελιξία.

Προτείνω λοιπόν:

- *ορθή Μεθοδολογική προσέγγιση*
- *ρεαλιστική στοχοθέτηση*
- *αναγνώριση και εντοπισμός των δεξιοτήτων των μαθητών*
- *ευαισθητοποίηση και συνεργασία μεταξύ όλων εμπλεκομένων*
- *διερεύνηση και ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών*

Απάντηση της δασκάλας:

«Χρειάζεται σωστός σχεδιασμός.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το χρονοδιάγραμμα της έκδοσης που πρέπει να τηρείται από όλους πιστά.

Συνεργασία όλων των συναδέλφων.

Συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων μαθητών/τριων».

Οι ερωτήσεις 7 και 8 αφορούν αποκλειστικά τα μέλη της ομάδας σύνταξης του Β Δείγματος, γι' αυτό και δεν απαντήθηκαν από την παραπάνω ομάδα.

3.2. Δείγμα Β

3.2.1 Απαντήσεις των εκπαιδευτικών της παρούσας ομάδας σύνταξης

Σ' αυτή την κατηγορία καταγράφονται οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών(2) της ομάδας σύνταξης που διαδέχτηκαν τους προηγούμενους και ενδιαφέρθηκαν από την πρώτη στιγμή να συνεχίσουν και να ενισχύσουν το περιεχόμενο. Οι απαντήσεις προέρχονται και από τους δύο εκπαιδευτικούς, γιατί στη συνέντευξη συμμετείχαν και οι δύο συγχρόνως και αλληλοσυμφωνούσαν ή συμπλήρωνε ο ένας την άποψη του άλλου. Βέβαια να τονιστεί πως όλοι οι εκπαιδευτικοί του σχολείου εμπλέκονται με το δικό τους τρόπο και παροτρύνουν ή βοηθούν τους μαθητές τους να συμμετέχουν, απλά διδάσκουν σε μικρότερες Τάξεις γι' αυτό και έχουν επικουρική συμμετοχή.

3.2.1.1. Προτάσεις στους άμεσα εμπλεκόμενους, σχετικά με τη χρήση της γλώσσας (π.χ. απλοποιημένη, σύνθετη, καθομιλουμένη, χρήση διαλέκτου, χρήση λεξικού, κ.ά.)

«Προτείνουμε, σαφώς, τη χρήση λεξικού για τη διόρθωση των ορθογραφικών λαθών. Επίσης τη συχνότερη χρήση επαυξημένων και δευτερευουσών προτάσεων, έτσι ώστε να γίνει ο λόγος τους πιο σύνθετος».

3.2.1.2. Ενδιαφέρον μέρος της διαδικασίας

Ενδιαφέροντα σημεία της διαδικασίας είναι η οργάνωση των ομάδων, η αναζήτηση των θεμάτων και η συλλογή του υλικού από τους μαθητές».

3.2.1.3. Οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία

«Συμμετέχουν όλοι οι μαθητές του σχολείου αλλά κυρίως οι έντεκα (11) μαθητές της ΣΤ' Τάξης και εκτός από την ομάδα σύνταξης όλοι οι εκπαιδευτικοί όλων των Τάξεων.

Κάποιοι από τους μαθητές δε συμμετέχουν πάντα με προθυμία, δυστυχώς κάποιες φορές και η συμπεριφορά των εκπαιδευτικών είναι αντίστοιχη των μαθητών. Είναι λοιπόν, απαραίτητη η παρότρυνση και επανατροφοδότηση προς όλους.

Οι γονείς από τη μέχρι στιγμής εμπειρία μου εμπλέκονται μόνο ως αναγνώστες».

3.2.1.4. Από πού αντλείται η θεματολογία

«Τα θέματα επιλέγονται από την τρέχουσα σχολική επικαιρότητα: εκδρομές, θεατρικές επισκέψεις, σχολικές εκδηλώσεις αλλά και θέματα που ενδιαφέρουν τους μαθητές: αθλητισμός, διαδίκτυο κ.ά».

3.2.1.5. Εμπλουτισμός της με επιπλέον κατηγορίες

«Θα προτιμούσα περισσότερα θέματα που να σχετίζονται με τον πολιτισμό σε διάφορα μέρη του πλανήτη και επιστημονικές ανακαλύψεις και επιτεύγματα. Προς αυτή την κατεύθυνση επιλογής θεμάτων προσπαθώ να ωθήσω τους μαθητές συνήθως. Υποστηρίζω όμως την άποψη πως προέχουν οι επιλογές των μαθητών, για να θεωρούν πιο ενδιαφέρουσα τη διαδικασία».

3.2.1.6. Τρόπος εργασίας της ομάδας σύνταξης αφού συγκεντρωθεί το υλικό, δυσκολίες

«Η ομάδα σύνταξης των εκπαιδευτικών μαζί με τους μαθητές συγκεντρώνονται σε κάποιο χώρο του σχολείου (συνήθως γραφείο των εκπαιδευτικών) και αφού εκτεθούν όλα τα θέματα σε κοινή ανάγνωση και έλεγχο περιεχομένου, γίνεται συζήτηση και αποφασίζουν συνήθως οι μαθητές, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, για την τελική επιλογή των θεμάτων που θα αναρτηθούν. Συνήθως υπάρχουν αρκετές διαφωνίες μεταξύ των μαθητών γι' αυτό οι παρεμβάσεις των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητες για να επέλθει ισορροπία μετά από την ικανοποίηση των επιθυμιών τους στο μέτρο του δυνατού.

- *Η δυσκολία στη διαδικασία είναι αυτή που περιγράφηκε παραπάνω δηλ. το ότι ο κάθε μαθητής επιθυμεί και επιμένει στη δημοσίευση του θέματος που προσκόμισε και το υλικό που συγκεντρώθηκε ξεπερνά το μέγεθος του εντύπου. Έτσι μοιράζονται οι αρμοδιότητες ή κάποια θέματα δουλεύονται ομαδικά για να μην υπάρχει καμία δυσaréσκεια».*

3.2.1.7. Θα συστήνατε τη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή;

«Θεωρούμε σημαντική την ύπαρξη και της παραδοσιακής εφημερίδας(εντύπου), διότι βοηθάει τους μικρούς μαθητές να εξοικειωθούν με την εφημερίδα, την κρατούν στα χέρια τους, συμπληρώνουν τις ακροστιχίδες και τα σταυρόλεξα γραπτά, την ξεφυλλίζουν και ως ενήλικες θα θέλουν να διαβάζουν εφημερίδα».

3.2.1.8. Οδηγίες και συμβουλές που θα θέλατε να δώσετε στην παρούσα ομάδα σύνταξης της «Μαθητικής Πυξίδας»;

«Οι συμβουλές μου προς όλους τους μαθητές είναι να ασχολούνται με τη συλλογή ,την ανάγνωση και τη συγγραφή θεμάτων γιατί από αυτή την εμπειρία μόνο οφέλη θα αποκομίσουν. Τα μέλη των ομάδων να συζητούν περισσότερο μεταξύ τους, να συνεργάζονται στη σύνταξη και τη διόρθωση των άρθρων».

Πίνακας 2 . Κατανομή των αναφορών των κωδικών και των κατηγοριών

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ 11 ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΤ΄ ΤΑΞΗΣ		
Κατηγορίες	Κωδικοί-λειτουργικοί ορισμοί	Αναφορές
1. Εμπλεκόμενοι στη διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> • ΜΔΣΕ Μαθητές, δάσκαλοι, σπάνια ειδικοί 	11
	<ul style="list-style-type: none"> • ΜΠΣΠΟΤ Μαθητές με προθυμία από όλες τις Τάξεις 	5
	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΕΟΤ Συμμετοχή Εκπαιδευτικών όλων των Τάξεων 	4
	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΑΙΓ Ειδικοί με απαραίτητες, ιδιαίτερες γνώσεις τους 	2
2.Χρήση γλώσσας	<ul style="list-style-type: none"> • ΚΤΧΛ Καθομιλουμένη, τοπική (ποντιακή), 	11

	χρήση λεξικού	
3.Αντληση της θεματολογίας 4.εμπλουτισμός της θεματολογίας	<ul style="list-style-type: none"> • ΜΜΕΤΚΕΕ ΜΜΕ, τοπική κοινωνία, σχολικές εκδρομές και επισκέψεις • ΠΑΘΚΠ περισσότερα αθλητικά θέματα και κείμενα στην ποντιακή. 	<p>11</p> <p>6</p>
5. Δυσκολίες της ομάδας σύνταξης	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΔΜΠΘΚΑ συγκέντρωση δασκάλων, μαθητών προτάσεις για θέματα, κατανομή αρμοδιοτήτων • ΔΑΑΘ Δυσαρέσκεια από απόρριψη θεμάτων 	<p>11</p> <p>5</p>
6.Ενδιαφέρον	<ul style="list-style-type: none"> • ΣΣΑΣΣΕ Συνεντεύξεις και συγκεντρώσεις άρθρων σχετικά με επισκέψεις 	11
7.Συνάντηση με κάποιον επαγγελματία δημοσιογράφο	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΣΕΔ Προγραμματισμένη συνάντηση με επαγγελματία δημοσιογράφο. 	11
8. Δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική	<ul style="list-style-type: none"> • ΥΕΑΓΠΧΧΥ Υποστήριξη του έντυπου, η ανάγνωσή του οπουδήποτε και από γονείς και παππούδες, χωρίς χρήση 	11

μορφή	υπολογιστή.	
-------	-------------	--

3.3. Δείγμα Γ

3.3.1.Οι απαντήσεις των μαθητών

3.3.1.1.Οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία

Ένας μαθητής απαντά και οι υπόλοιποι συμφωνούν: *«Οι μαθητές, οι δάσκαλοι και κάποιες φορές ειδικοί σε κάποιο θέμα.*

Κάποιοι συμπληρώνουν τα εξής:

α. Όλοι σχεδόν οι μαθητές της Τάξης μας και κάποιοι από τις άλλες Τάξεις, κυρίως της Ε' και Δ' συμμετέχουν πολύ πρόθυμα.

β. Οι δάσκαλοι ενδιαφέρονται όλοι αλλά πάντα η δασκάλα της Τάξης μας και η Διευθύντρια συγκεντρώνουν το υλικό μας και γράφουν στον Η/Υ όσα κείμενα είναι γραμμένα από εμάς.

γ. Οι γονείς μας τη διαβάζουν και τους αρέσει. Μας λένε "μπράβο", γελάνε με τα ανέκδοτα ή λύνουν τα σταυρόλεξα και καμιά φορά μας προτείνουν κάποιο θέμα».(11)

Αντληση η θεματολογίας και εμπλουτισμός της με επιπλέον κατηγορίες

Τα περισσότερα θέματα προέρχονται από τα ΜΜΕ ή σχετίζονται με την τοπική κοινωνία τις σχολικές εκδρομές και επισκέψεις (4)

3.3.1.2. Γλώσσα που επιθυμούν να χρησιμοποιούν για την καταγραφή των θεμάτων

Ακούγοντας οι μαθητές την ερώτηση άρχισαν να χαμογελούν, κάποιος απάντησε: *«θα θέλαμε να βάλουμε και κανένα κείμενο στην ποντιακή γλώσσα, αλλά είναι δύσκολο να τη γράψουμε»*(2)

Κάποιοι απάντησαν : «μας αρέσει να γράφουμε στη γλώσσα που μιλάμε»

Στην ερώτηση αν τους αρέσει να χρησιμοποιούν λεξικό απάντησαν: *«Ναι, είναι πολύ διασκεδαστική η διαδικασία όταν είμαστε παρέα».*

3.3.1.3. Άντληση η θεματολογίας και εμπλουτισμός της με επιπλέον κατηγορίες

Δύο παιδιά παρεμβαίνουν και καταθέτουν την παρακάτω περιγραφή: *«Κάποιες φορές επιμένουμε στη δημοσίευση κάποιων θεμάτων αλλά αν είναι πολλά τα αφήνουμε για αργότερα».*(2)

Τα αγόρια προτείνουν: *«Θα θέλαμε να γράφουμε περισσότερα αθλητικά θέματα και κάποια κείμενα στην ποντιακή».*(7)

3.3.1.4. Ομάδα σύνταξης αφού συγκεντρωθεί το απαραίτητο υλικό, δυσκολίες που συναντούν

Απαντούν τα κορίτσια κυρίως και τα αγόρια συμπληρώνουν: *«Όταν βρίσκουμε κάποιο θέμα που μας αρέσει το γράφουμε είτε σε τετράδιο ή το παίρνουμε από το διαδίκτυο και το δίνουμε στη δασκάλα μας. Όταν συγκεντρωθούν διάφορα θέματα συγκεντρωνόμαστε όλοι μαζί και οι δασκάλες προτείνουν τα θέματα που δεν έχουν δημοσιευτεί στα προηγούμενα τεύχη. Ακόμα προτείνουν σε κάποιον να γράψει για μια δραστηριότητα του σχολείου ή να πάρει μια συνέντευξη και σε κάποιους να φέρουν υλικό για τις σελίδες διασκέδασης. Τέλος επιλέγουμε τις φωτογραφίες που έχουμε από κάθε θέμα».*(11)

3.3.1.5. Ενδιαφέρον μέρος της διαδικασίας, τα άρθρα και αλλαγές σ' αυτά

«Μας αρέσουν οι συνεντεύξεις και οι συγκεντρώσεις πρώτα απ' όλα και μετά κάποια άρθρα όπου περιγράφουμε πώς περάσαμε κάπου που πήγαμε.»(11) *Εμείς θα θέλαμε περισσότερα νέα από όλο τον κόσμο και έγχρωμη εκτύπωση*(4).

3.3.1.6. Συνάντηση με κάποιον επαγγελματία δημοσιογράφο(αν πραγματοποιήθηκε ή υπάρχει στη στοχοθεσία)

Δημιουργείται μια ανησυχία και όταν ρωτάω τι συμβαίνει μου απαντούν:

«Όχι, δεν έχουμε μιλήσει με κάποιον επαγγελματία δημοσιογράφο αν και θα το θέλαμε πολύ. Πιστεύουμε πως κάποια στιγμή θα πραγματοποιηθεί η επιθυμία μας, είναι μια συνάντηση που την επιθυμούμε και ήδη το έχουμε πει στην κυρία μας».(11)

3.3.1.7.Επιμονή στη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή

«Ναι, υποστηρίζουμε το έντυπο, μας αρέσει γιατί μπορούμε να το έχουμε και να το διαβάζουμε οπουδήποτε και οι γονείς και οι παππούδες μας που δε χρησιμοποιούν υπολογιστή».(7)

Κεφάλαιο 4^ο ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1. Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥΣ

Τα άρθρα που έχουν επιλεγεί για γλωσσική ανάλυση είναι τρία. Βασικό κριτήριο για την επιλογή τους αποτέλεσε η αυθεντική καταγραφή κάποιας εμπειρίας που βίωσαν οι μαθητές. Κάποια άρθρα είναι δανεισμένα από άλλα κείμενα που έχουν εντοπίσει στις αναζητήσεις τους και τους έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον και θέλουν να τα μεταφέρουν με κάποιες μικρές, συνήθως, μετατροπές. Τα άρθρα που θα αναλυθούν παρακάτω παρουσιάζουν ενδιαφέρον από κοινωνιογλωσσολογικής άποψης γιατί κατέγραψαν οι μαθητές κάποια γεγονότα όπως αυτοί τα βίωσαν ή τα αντιλήφθηκαν με το δικό τους προσωπικό λόγο.

Το πρώτο άρθρο της ανάλυσης αφορά την τριήμερη εκδρομή στην οποία συμμετείχαν οι μαθητές των Ε΄ και ΣΤ΄ Τάξεων, δηλ. οι μαθητές της της ομάδας σύνταξης μαζί με τους γονείς τους και τις δύο δασκάλες της ομάδας σύνταξης.

Το δεύτερο αφορά μία συνέντευξη που πήραν οι μαθητές από τις νηπιαγωγούς, αφού επισκέφθηκαν το χώρο του Νηπιαγωγείου του Αγίου Δημητρίου. Όλη η διαδικασία τους άρεσε ιδιαίτερα γιατί οι ίδιοι, οι μαθητές, προετοίμασαν τις ερωτήσεις που υπέβαλαν, έκαναν οι ίδιοι την κατανομή των ρόλων και όρισαν τους δημοσιογράφους, το φωτογράφο και τους συγγραφείς.

Η τρίτη κοινωνιογλωσσική ανάλυση που ακολουθεί, αφορά μια ακόμη συνέντευξη που πήραν δύο μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης από κάποιους ηλικιωμένους κατοίκους των χωριών Αγίου Δημητρίου και Ρυακίου. Η συνέντευξη έχει σχέση με τον τρόπο ζωής των ανθρώπων

της περιοχής σε παλιότερες εποχές και τις αλλαγές του τόπου οι οποίες προέκυψαν με την πάροδο του χρόνου.

4.1.1.ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Για τη Γλωσσική Ανάλυση των άρθρων η μέθοδος που ακολουθήθηκε για την επεξεργασία του δείγματος μας ήταν η κριτική ανάλυση λόγου, ενώ ως μονάδα ανάλυσης χρησιμοποιήθηκε το δημοσίευμα. (Βαλσαμίδου & Κυρίδης, 2009) Σε ό,τι αφορά τη μέθοδο, η ΚΑΛ μπορεί να περιγραφεί γενικότερα ως «υπεργλωσσική» ή «μεταγλωσσική», αφού οι ερευνητές που τη χρησιμοποιούν ασχολούνται περισσότερο με τα συμφραζόμενα του λόγου ή τη σημασία που κρύβεται πίσω από τη γραμματική και συντακτική δομή. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ακόμη και τη διερεύνηση του πολιτικού ή και του οικονομικού πλαισίου της γλωσσικής χρήσης και της γλωσσικής παραγωγής, καθώς με βάση την ΚΑΛ η ανάλυση των κειμένων δεν πρέπει να απομονώνεται από τις πρακτικές των φορέων ή των λόγων που αυτά ανήκουν. Μία τέτοια ανάλυση απαιτεί προσοχή στη μορφή και την οργάνωση του κειμένου σε όλα τα επίπεδα: φωνολογικό, γραμματικό, λεξιλογικό και σε υψηλότερα επίπεδα κειμενικής οργάνωσης, όπως είναι η δομή. Κι αυτό γιατί κοινωνικά και πολιτισμικά φαινόμενα ανιχνεύονται στις κειμενικές δομές, έτσι που γίνονται δείκτες της κοινωνικής – πολιτισμικής διαδικασίας, σχέσης και αλλαγής (Fairclough, 1995: 4).

Οι σύγχρονες θεωρίες της κοινωνιογλωσσολογίας, και ειδικότερα η Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ) (Fairclough 1992, Van Dijk 1993), αντιμετωπίζουν τη γλώσσα ως δίκτυο επιλογών από το οποίο οι ομιλητές ή οι παραγωγοί κειμένων κάνουν επιλογές που δεν είναι τυχαίες αλλά ιδεολογικά καθορισμένες, αφού οικοδομούν διαφορετικές αναπαραστάσεις του κόσμου (Στάμου & Παρασκευόπουλος, 2007:97).

Σε αντίθεση με την παραδοσιακή κοινωνιογλωσσολογία, η Κριτική Ανάλυση Λόγου δεν ενδιαφέρεται απλώς να καταδείξει την κοινωνική καταγωγή των γλωσσικών φαινομένων, αλλά αναδεικνύει τον ρόλο της γλώσσας στη διαμόρφωση της κοινωνικής πραγματικότητας και επιδιώκει να αποκαλύψει τις υπόρητες στρατηγικές που αναπαράγουν στερεότυπα και προκαταλήψεις μέσω της χρήσης της γλώσσας και της επικοινωνίας (Halliday, 1994).

Η Κριτική Ανάλυση Λόγου θεωρεί ότι ο «λόγος» επηρεάζει και επηρεάζεται από την κοινωνική πραγματικότητα, οικοδομώντας αναπαραστάσεις του κόσμου που μπορεί να τον αναπαράγουν ή και να τον μετασχηματίζουν. Συχνά, χρειάζεται να φωτιστούν εκδοχές αυτών

των αναπαραστάσεων, οι οποίες έχουν «φυσικοποιηθεί», αποτελώντας κοινή λογική, και σφετερίζονται οποιαδήποτε εναλλακτική αναπαράσταση. Για το σκοπό αυτό ο Fairclough πρότεινε τρία επίπεδα ανάλυσης (1989:26):

α) την **περιγραφική** στην οποία ο λόγος μελετάται ως κείμενο (π.χ. επιλογές στο λεξιλόγιο, τη γραμματική, την κειμενική δομή)

β) την **ερμηνευτική** (στην οποία ο λόγος αντιμετωπίζεται ως πρακτική λόγου, δηλαδή ως πλαισιωμένο κείμενο για την εγγραφή κοινωνικών ρόλων και σχέσεων των υποκειμένων στα πλαίσια μιας επικοινωνιακής περιστασης)

γ) την **επεξηγηματική** (στην οποία ο λόγος μελετάται ως κοινωνική πρακτική, καθώς οι πρακτικές λόγου συνδέονται με τις κοινωνικές δομές και τις σχέσεις εξουσίας που τις υποστηρίζουν).

Η παρούσα εργασία εστιάζει στη γλωσσική ανάλυση κάποιων άρθρων της σχολικής εφημερίδας του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Δημητρίου. Κριτήριο για την επιλογή των άρθρων, που θα αναλυθούν από αυτή την άποψη παρακάτω, αποτέλεσε η γλώσσα που χρησιμοποίησαν οι μαθητές που ασχολήθηκαν με τη συγγραφή αυτών των κειμένων.

Τα εργαλεία μας για την κειμενική ανάλυση αντλούνται από τη Συστημική – Λειτουργική Γλωσσολογία του Halliday (1994) και εστιάζουν κυρίως στη «*διαπροσωπική λειτουργία της γλώσσας*» η οποία αφορά τους ρόλους που υιοθετούν οι συμμετέχοντες/ουσες σε μια περίσταση επικοινωνίας και με τις σχέσεις ισότητας-ανισότητας, εξουσίας, αυθεντίας, αλληλεγγύης κ.λπ. στις οποίες εμπλέκονται μεταξύ τους.

Ο Halliday (1994) έχει αναπτύξει ένα σύνολο εργαλείων για την ανάλυση των παραπάνω λειτουργιών, συνδέοντας τις λειτουργίες με συγκεκριμένα λεξικο-γραμματικά στοιχεία. Στην παρούσα εργασία θα εστιάσουμε στην ανάλυση της διαπροσωπικής λειτουργίας μέσω των εργαλείων της «δείξης προσώπου» (personal deixis) και της αξιολόγησης. Στη συνέχεια θα μελετήσουμε πτυχές της αναπαραστατικής λειτουργίας μέσω της μεταβιβαστικότητας (transitivity). Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία της δείξης προσώπου και των πράξεων λόγου.

Η **δείξη** προσώπου αφορά όλες τις αναφορές που γίνονται σε ένα κείμενο στον ομιλητή/συγγραφέα ή στον ακροατή/αναγνώστη. Αυτές οι αναφορές εκφράζονται με την επιλογή αριθμού προσώπου (α', β', γ' ενικού-πληθυντικού αριθμού), στις προσωπικές (εγώ, εσύ, εσείς) και κτητικές (μου, σου, τους) αντωνυμίες καθώς και στα ρήματα (π.χ. παρατηρώ, παρατηρείς, παρατηρούμε).

Ο καθορισμός του είδους των πράξεων λόγου που επιτελούνται σε ένα κείμενο γίνεται με την εξέταση διάφορων γλωσσικών στοιχείων όπως η έγκλιση και η χρήση επιτελεστικών ρημάτων (π.χ. ισχυρίζονται, διατάζω) που λειτουργούν ως προσλεκτικοί ενδείκτες (Παυλίδου, 1982). (Γκολώνη, Στάμου, 2003).

4.2.Κριτική ανάλυση λόγου κάποιων άρθρων της σχολικής εφημερίδας- «Μαθητική πυξίδα»

4.2.1. Το κειμενικό υλικό

Το υλικό το οποίο επιλέχθηκε για κειμενογλωσσική ανάλυση είναι κάποια άρθρα της σχολικής εφημερίδας, τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς το περιεχόμενο, από συντακτική και γραμματολογική άποψη. Για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης εξετάστηκαν τα κείμενα αυτών των άρθρων χρησιμοποιώντας ως μονάδα ανάλυσης την περίοδο. Στην περίπτωση που μια περίοδος αποτελείται από δύο προτάσεις σε υποτακτική σύνδεση, εξετάζουμε το υποκείμενο και το ρήμα της κύριας πρότασης. Στο πρώτο άρθρο που αναλύεται παρακάτω καταμετρήθηκαν και αναλύθηκαν συνολικά 52 περίοδοι.

4.2.2. Το πλαίσιο ανάλυσης

Σκοπός της ανάλυσης είναι να εντοπιστούν εκείνες οι γλωσσικές επιλογές των μαθητών που υποδεικνύουν το είδος της σχέσης που διαμορφώνεται ανάμεσα στους μαθητές (συγγραφείς) και τους αναγνώστες.

Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία της δείξης προσώπου, όπως παρουσιάστηκαν παραπάνω στο μοντέλο της Συστημικής-Λειτουργικής Γλωσσολογίας του

Halliday (βλ. 2.2.) Στην ανάλυση περιλαμβάνεται και η τροπικότητα (modality), η οποία αναφέρεται στον γλωσσικό μηχανισμό με τον οποίο εκφράζεται η στάση του/της ομιλητή/τριας προς τα λεγόμενά του/της. Η στάση αυτή αφορά τη συγκινησιακή φόρτιση που φέρει το εκφώνημά του/της (αξιολογική appreciative).

Παρακάτω αναλύθηκε η μεταβιβαστικότητα με την ταξινόμηση όλων των αποφαντικών πράξεων λόγου μέσω των ρημάτων της συνέντευξης με τη χρήση των οποίων εκφράζουν οι συγγραφείς των άρθρων την αντίληψή τους για κάτι, δηλαδή μας δηλώνουν κάτι ή μας πληροφορούν. Εντοπίστηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν ρήματα από τις έξι κατηγορίες διαδικασιών του Halliday (1994) για την ταξινόμηση των δραστηριοτήτων. (Γκολώνη, Στάμου,2003)

Για τον προσδιορισμό της φύσης των διαδικασιών ο Halliday διακρίνει με βάση τα σημασιολογικά χαρακτηριστικά των ρημάτων στις παρακάτω κατηγορίες:

Πίνακας 3.

Διαδικασίες	Ρήματα
Υλικές	δράσης, που δείχνουν αλλαγή/ δημιουργία/γεγονότα <i>κάνω, κατασκευάζω, δημιουργώ, κτίζω, κυριεύω κ. ά.</i>
Νοητικές	αίσθησης, αντίληψης, σκέψης, μνήμης, ψυχικού πάθους <i>βλέπω, ακούω, αισθάνομαι, ξέρω, μυρίζω, αρέσω, γνωρίζω, μαθαίνω, θυμάμαι, μισώ κ.ά.</i>
Συσχετικές 1.Αναγνωριστικές	που αποδίδουν χαρακτηριστικά <i>είμαι, έχω, γίνομαι, φαίνομαι, κ.ά.</i>

2.Κατηγορικές	που ταυτοποιούν μεταγλωσσικά <i>είμαι, έχω, γίνομαι, φαίνομαι, κ.ά.</i>
Λεκτικές	λεκτικά <i>λέω, απαντώ, σημειώνω, τονίζω, ισχυρίζομαι, αναφέρω, ανακοινώνω, κ.ά.</i>
Συμπεριφορικές	που εκφράζουν συμπεριφορά <i>κοιτάζω, τραγουδώ, γελάω, κλαίω, κ. ά</i>
Υπαρκτικές	υπαρκτικά Υπάρχει , κ. ά

(Μπούρας Σ. 2015 σ.69)

Χαρακτηριστικός είναι ο σχολιασμός του Martin (1997: 14,28) «οι διαδικασίες αναμειγνύονται όπως το ένα χρώμα με το άλλο στο ουράνιο τόξο». Στους πίνακες που ακολουθούν περιγράφονται αφενός οι διαδικασίες και οι κατηγορίες των ρημάτων και αφετέρου οι συμμετέχοντες σε αυτές.

Πίνακας 4. Προτάσεις και (κύριοι) Μετέχοντες

Προτάσεις	Μετέχοντες	
Υλικές	Δράστης (actor)	Στόχος (goal)

Νοητικές	Αισθανόμενος (senser)	Φαινόμενο (phenomenon)
Συσχετιστικές αναγνωριστικές	Φορέας (carrier)	Χαρακτηριστικό (attribute)
Συσχετιστικές κατηγορικές	Έκτυπο/δείγμα (token)	Αξία (value)
Λεκτικές	Λέγων (sayer)	Αποδέκτης (receiver)
Συμπεριφορικές	Συμπεριφερομέν ος (behaber)	
Υπαρκτικές	Υπάρχων (existent)	

Η επεξεργασία των πινάκων έχει βασιστεί στην περιγραφή του συστήματος μεταβιβαστικότητας από τους Eggins, (2004), Halliday&Matthiessen, (2004), Martinetal. (1997)

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Αρχικά έγινε ταξινόμηση των θεμάτων των φύλλων σύμφωνα με το περιεχόμενο τους. Η συχνότητα της εμφάνισης κάποιων περιεχομένων καθόρισε και τον τίτλο της κατηγορίας (βλ. Πίνακα 5).

Είναι μια πολύ χρήσιμη ενέργεια ακόμα και για την γνώση όλων των εμπλεκόμενων να γνωρίσουν συγκεντρωτικά τους τίτλους των περιεχομένων από το ξεκίνημα μέχρι το τελευταίο φύλλο και σε ποιες περίπου κατηγορίες κινούνταν μέχρι τώρα. Η χρησιμότητα της ενέργειας βρίσκεται στον εμπλουτισμό των κατηγοριών και στη αποφυγή επαναλήψεων.

Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση γίνεται διάκριση σε εννέα (9) θεματικές και τις υποκατηγορίες τους. Αυτές είναι:

1. Σχολιασμός από την ομάδα σύνταξης

Η ομάδα σύνταξης όπως ήδη αναφέρθηκε αποτελείται από τους τρεις βασικούς εκπαιδευτικούς και τρεις μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης οι οποίοι μπορεί και να εναλλάσσονται. Στη διαδικασία συγκέντρωσης υλικού εμπλέκονται όλοι εκπαιδευτικοί και μαθητές. Οι μαθητές επιλέγουν κάποιο θέμα που αφορά τη σχολική ζωή και για κάποιο λόγο επιθυμούν να σχολιάσουν. Αναλαμβάνουν να το καταγράψουν αφού προηγηθεί συζήτηση και γίνει ένα σχεδιάγραμμα. Όταν ολοκληρωθεί το κάθε κείμενο ελέγχεται και διορθώνεται από την ομάδα.

Τα σχόλια που, συνήθως, υπάρχουν σ' αυτή τη στήλη αφορούν την εκάστοτε κατάσταση που επικρατεί στο σχολείο ή στην τοπική κοινωνία. Ένας γενικός σχολιασμός για κάποια γιορτή ή εκδήλωση, ένας χαιρετισμός μια εισαγωγή για κάποιο θέμα που ακολουθεί...

Το ύφος είναι άλλες φορές καθαρά περιγραφικό και άλλες έχει ένα φαιδρό χρωματισμό.

2. Ενδοσχολικά θέματα

Οι μαθητές περιγράφουν κάτι σχετικό με την καθημερινότητά τους στο σχολείο. Καταγράφουν κάτι που τους προκαλεί το ενδιαφέρον ή αν συμμετείχαν σε κάποια δράση. Έτσι γίνονται ρεπόρτερ και φωτογράφοι, παίρνουν συνεντεύξεις και ζητούν πληροφορίες από άλλους μαθητές και εκπαιδευτικούς.

3. Θέματα γενικού ενδιαφέροντος

Στα θέματα γενικού ενδιαφέροντος εντάσσονται όσα αφορούν την επικαιρότητα ή είναι διαχρονικής σημασίας και ικανοποιούν το ενδιαφέρον των περισσότερων μαθητών και αναγνωστών. Οι μαθητές όλων των Τάξεων έχουν τη δυνατότητα να προσκομίσουν πληροφορίες για κάποιο θέμα. Η επιλογή γίνεται από την ομάδα σύνταξης. Τα θέματα αυτής της κατηγορίας μπορούμε να τα ταξινομήσουμε σε άλλες υποκατηγορίες ανάλογα με το ιδιαίτερο περιεχόμενο τους.

Αυτά είναι:

α. Κοινωνικά: Στα κοινωνικά εντάσσονται θέματα που περιγράφουν σπάνιες περιπτώσεις ή ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται οπουδήποτε στον κόσμο και προκαλούν το ενδιαφέρον των μαθητών, τους προβληματίζουν ή τους διασκεδάζουν.

β. Επιστημονικά: Περιγράφουν ανακαλύψεις του παρελθόντος και του παρόντος, πειράματα και σύγχρονα επιτεύγματα.

γ. Ιατρικά: Όπως το θέμα της διατροφής και της παχυσαρκίας. Το κάπνισμα και οι επιπτώσεις του στον οργανισμό κ.ά. Περιλαμβάνουν ιατρικές συμβουλές και οδηγίες προς αποφυγή αρνητικών καταστάσεων.

4. Περιβάλλον

Θέματα που αφορούν γενικά το φυσικό περιβάλλον, όπως οι εποχές και αλλαγές στη φύση. Καταγράφουν επίσης ειδικά περιβαλλοντικά θέματα που αφορούν το άμεσο φυσικό περιβάλλον στο οποίο ζουν οι μαθητές με τις οικογένειες τους, όπως η μόλυνση, τα βουνά, η χλωρίδα και η πανίδα της περιοχής κ.ά.

5. Τοπικά

Τα θέματα που κατατάσσονται σ' αυτή την κατηγορία αφορούν την τοπική κοινωνία και τη γύρω περιοχή. Γεγονότα που εκτυλίσσονται στην περιοχή, ενδιαφέρουσες τοποθεσίες, ιστορικά σημεία και μνήμες των κατοίκων κ.ά.

6. Γιορτές και εκδηλώσεις

Καταγράφονται θέματα που αφορούν εθνικές ή θρησκευτικές γιορτές, το ιστορικό τους πλαίσιο και ο τρόπος εορτασμού και εκδηλώσεων τα έθιμα που διατηρούν οι κάτοικοι της περιοχής.

7. Παράδοση και έθιμα

Τα περιεχόμενα των κειμένων της συγκεκριμένης κατηγορίας, περιλαμβάνουν κυρίως έθιμα που συνθέτουν την παράδοση της περιοχής, συνδεδεμένα ή μη με κάποια επίσημη γιορτή. Οι μαθητές που κάθε φορά αναλαμβάνουν την κατηγορία συλλέγουν τις πληροφορίες τους από ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας, γονείς αλλά κυρίως παππούδες, οι οποίοι τους παρέχουν, συνήθως και παλαιότερο φωτογραφικό υλικό.

8. Διασκέδαση

Οι σελίδες που φιλοξενούν αυτά τα θέματα είναι οι πιο ευχάριστες για όλους αλλά ιδιαίτερα για τα παιδιά που διαβάζουν αμέσως τα ανέκδοτα και προσπαθούν να λύσουν τους γρίφους και τα αινίγματα. Πολλοί είναι οι μαθητές που προσπαθούν να βρουν υλικό και αφού το προσκομίσουν στην ομάδα σύνταξης, διαβαστεί και αξιολογηθεί, επιλέγονται τα πιο ενδιαφέροντα, σπάνια και διαφοροποιημένης δυσκολίας.

9. Συμβουλές και συνταγές

Αυτή η σελίδα προστίθεται κατά διαστήματα, όταν υπάρχει το ανάλογο υλικό. Το υλικό είναι πλούσιο όταν ακολουθεί κάποια θρησκευτική κυρίως γιορτή που το μενού είναι ιδιαίτερο και σ' αυτό το πλαίσιο προτείνονται διάφορες συνταγές γνωστών και μη εδεσμάτων. Οι οδηγίες και συμβουλές που παρατίθενται σποραδικά είναι ποικίλου περιεχομένου.

Πίνακας 5. Κατηγορίες περιεχομένων όλων των τευχών της σχολικής εφημερίδας

Κατηγορίες →	Ομάδα σύνταξης	Σχολείο	Διάφορα θέματα	Περιβάλλον	Τοπικά	Εκδηλώσεις	Παράδοση	Διασκέδαση	Διατροφή, Συνταγές-Χρήσιμες συμβουλές
Τεύχος ↓	Νέες Τοποθετήσεις Εκπ/κών Ανάληψη Τάξης από εκπ/κό Ευχαριστίες Επίκαιρη εορταστική περίοδος		Ιστορικά Κοινωνικά Αθλητικά Υγεία	Εποχές και Περιβαλλοντικές δραστηριότητες					
Οκτώβριος 2012	Σχολείο	1.Βιβλιοθήκη του σχολείου 2.Νηπιαγωγείο	1.Επαγγέλματα με μέλλον	Φθινόπωρο		Η γιορτή της σημαίας		Σταυρόλεξο Αινίγματα Ανέκδοτα κ.ά.	

Ιανουάριος 2013	Για το σχολείο	1. Η σχολική τσάντα 2. Η Γ΄ Τάξη	1. Το κάστρο της Ροζάφας (Αλβανία) 2. Ηφαίστεια 3. Συναισθήματα: χαρά, φόβος				Οι Μωμόγεροι στο χωριό μας-Οι συμβολισμοί τους	Σταυρόλεξο Αινίγματα Ανέκδοτα κ. ά	Παχυσαρκία-η νέα μάλιστα
Μάρτιος 2013	Γενικά για το σχολείο		1. Για ένα καλύτερο αύριο 2. Το καράτε ένα παρεξηγημένο άθλημα 3. Συναισθήματα: Αγάπη, αγωνία, πόνος	1. Χειμώνας 2. Ανακύκλωση χαρτιού	1. Επίσκεψη στην Κοζανίτικη εφημερίδα "Πρωϊνός λόγος" 2. Το εργοστάσιο δίπλα στο χωριό μου	Η Επανάσταση του 1821		Σταυρόλεξο Αινίγματα Ανέκδοτα κ. ά	Η ημερήσια διαίτα των αρχαίων Ελλήνων

Απρίλιος 2013	Το μήνυμα της Ανάστασης	(Νηπιαγωγείο) Ο Πυξιδούλης και η πυξιδούλα	1. Μήπως ήρθε η ώρα να γράψεις τη δική σου ιστορία; 2. Σχολικός εκφοβισμός 3. Μια εκδρομή στον Όλυμπο 4. Το κάπνισμα βλάπτει		1. Καταστήματα και υπηρεσίες στον τόπο μου	1. 1821:1 92 χρόνια μετά...(σ χ. Γιορτή) 2. Παγκό σμια ημέρα σχολικού βιβλίου 3. Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη Βαζελών α στον Πόντο		Σταυρόλεξο Αινίγματα Ανέκδοτα κ. ά	Συνταγές
Οκτώβριος	Τα σχολεία άνοιξαν	Νηπιαγωγείο	1. Άς ξεριζώσουμε		Τα παρχάρια	1. Το Πολυτεχ		Σταυρόλεξο Αινίγματα	

2013			το αγκάθι της βίας από τα σχολεία 2. Ο Αετός 3. Αυστραλία 4. Παγκόσμιες μέρες			νείο ζει 2. Το ιταλικό τελεσίγρ αφο και η Ελληνικ ή αντίδρασ η		Ανέκδοτα κ. ά	
Δεκέμβριος 2013	Νέα από την ομάδα σύνταξης	1. Τι είναι η Ειδική Αγωγή; 2. Η Τετάρτη Τάξη του Σχολείου μας	1. Το δικό μας παραμύθι 2. Το άγαλμα της Ελευθερίας 3. Το τρίγωνο των Βερμούδων 4. Πικρή		1. Άγιος Δημήτριος 2. Τα πολιτιστικά κέντρα και οι βιβλιοθήκες της περιοχής 3. Τα	Χριστού γεννα			

			<p>ξενιτιά</p> <p>5.Οι πλανήτες</p> <p>6. Η ζωή ενός κτηνοτρόφου</p>		<p>θερμοκήπια</p> <p>μας</p> <p>4.Κοζάνη</p>			
<p>Φεβρουάριος</p> <p>2014</p>	<p>Νέα από την ομάδα σύνταξης</p>		<p>1.Ασφάλεια στο διαδίκτυο</p> <p>2.Θες να γίνουμε φίλοι;</p> <p>3.Η ποντιακή λύρα</p> <p>4.Υπάρχουν εξωγήινοι;</p>		<p>Συνέντευξη από τον κ. Νίκο Κοτταρίδη</p>	<p>1.Αποκριές στον κόσμο</p> <p>2.Αποκριές στην Ελλάδα-Ετυμολογία-Τσικνοπέμπη</p> <p>3.Αποκριά</p> <p>4.Αποκριές στην</p>		<p>Ανέκδοτα, σπαζοκεφαλίες, εορτολόγιο</p>

						Κοζάνη			
Ιούνιος 2014	Νέα από την ομάδα σύνταξης	Σύλλογος γονέων για βραβείο							
Δεκέμβριος 2014	Νέα από την ομάδα έκδοσης		<p>1.Ελλάδα Αμπέλι και Ελιά</p> <p>2.Το άστρο της Βηθλεέμ</p> <p>3.Η παράδοση των καλικαντζάρ ων 4.Άγιος Βασίλης έρχεται...(αλ λά ποιος και από πού;)- Ιστορικά</p>			<p>1.Το έθιμο της Βασιλόπι τας 2.Το Δωδεκαή μερο με τα έθιμά του</p>	<p>Παροιμίες, Αινίγματα Κρυπτόλεξο στα Αγγλικά</p>	Χριστουγενιά τικες συνταγές	

			στοιχεία-Ο Άγιος Βασίλης για όλο τον κόσμο 5.Ιστορία του χριστουγεννιάτικου δέντρου						
Μάρτιος 2015	Νέα από την ομάδα έκδοσης	1. Αφήγηση παραμυθιού (από τη δασκάλα Κ. Ε.) 2. Γιορτή αποκριάς στο σχολείο 3. Επίσκεψη	1. Ασφάλεια στο διαδίκτυο 2. Ιωάννης Καποδίστριας-Διονύσιος Σολωμός, ο εθνικός μας ποιητής 3. Ο εθνικός μας ύμνος			Τσικνοπέμπτη		Σταυρόλεξο Κρυπτόλεξο Ακροστιχίδα	

		<p>-συζήτηση με γονείς του κοινωνικού λειτουργού</p> <p>4.Παράσταση του ΔΗΠΕΘΕ Κοζάνης «Αργοναυτική εκστρατεία»</p>	<p>4.Ο Θούριος του Ρήγα</p> <p>5.Η Ελληνική σημαία</p> <p>6.Οι ήρωες του 21</p> <p>7.Οι γυναίκες στην Επανάσταση του 21-Η έξοδος του Μεσολογγίου</p> <p>-Η ναυμαχία του Ναυαρίνου</p> <p>8.Τιτανικός, η παγωμένη νύχτα της ιστορίας</p> <p>9.Τρεις Ιεράρχες</p>						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

			10.Ενδοσχολική βία						
Δεκέμβριος 2015	Νέα από την ομάδα έκδοσης «Έναρξη της σχολικής χρονιάς»	<p>1. Η εκδρομή μας στην Αθήνα</p> <p>2. Συνέντευξη με τις Νηπιαγωγούς του Νηπιαγωγείου μας</p> <p>2. Επίσκεψη στα ΕΚΦΕ(Πειράματα από την Ένωση Φυσικών)</p> <p>3. Ημερίδα</p>	Τα δικαιώματα του παιδιού	Επίσκεψη στο ΚΠΕ (Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) Βελβεντού		Πανελλήνια ημέρα σχολικού αθλητισμού		σπαζοκεφαλίες, σταυρόλεξο, αινίγματα, ανέκδοτα	

		για την αιμοδοσία							
Απρίλιος 2016	Νέα από την ομάδα έκδοσης	1. Συνέντευξη από τους ηθοποιούς του ΔΗΠΕΘΕ Κοζάνης 2. Έρευνα για τα ατυχήματα		1. Let's do it Greece 2016 2. Τώρα που ήρθε η Άνοιξη 3. Επίσκεψη στο ΚΠΕ Μελίτης	1. Ιστορική αναδρομή στο χωριό Άγιος Δημήτριος 2. Συνέντευξη από κάποιους ηλικιωμένους κατοίκους Αγίου Δημητρίου-Ρυακίου		1. Πρωταπριλιά από το τμήμα Γαλλικής Γλώσσας 2. Πασχαλινές παραδόσεις σε όλο τον κόσμο	1. Παιδικά παιχνίδια 2. Κρυπτόλεξο 3. Κόμικς	Ποντιακά Κερκέλια, νηστίσιμα Πασχαλινά κουλουράκια

<https://sites.google.com/site/mathitikipyxida>

<https://www.google.gr/search?q=Μαθητική+Πυξίδα>

4.3. ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΥΞΙΔΑ

Παρακάτω ακολουθούν οι κοινωνιογλωσσικές αναλύσεις των επιλεγμένων άρθρων, τα οποία παρατίθενται αυτούσια στο Παράρτημα 2.

4.3.1. Ανάλυση του άρθρου: «Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ» Δεκέμβριος 2015

Στο συγκεκριμένο κείμενο ο λόγος είναι κυρίως περιγραφικός. Περιγράφεται η τριήμερη εκδρομή στην Αθήνα που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2015 και συμμετείχαν οι μαθητές των Τάξεων ΣΤ΄ και Ε΄ του Σχολείου συνοδευόμενοι από γονείς και τρεις εκπαιδευτικούς.

Οι διαδικασίες πραγματώνονται με ρηματικά σύνολα, τα δρώντα πρόσωπα ονοματικά και οι περιστάσεις με επιρρηματικά σύνολα ή προθετικές φράσεις. Στην ανάλυσή μας επικεντρωνόμαστε στις διαδικασίες και στο είδος των εμπλεκόμενων συμμετεχόντων.

Οι προτάσεις είναι απλές, χωρίς πολλές συνδέσεις και ελλείψεις από προσδιορισμούς. Η σύνδεση σε κάποιες προτάσεις είναι παρατακτική και γίνεται με τη χρήση του συνδέσμου *και*, ενώ σε ελάχιστες είναι υποτακτική με τη χρήση των συνδέσμων *αφού*, *όταν* και *γιατί*.

4.3.1.1. Αποτελέσματα της ανάλυσης

Δείξη Προσώπου

Αναλύοντας το κειμενικό υλικό στο σύνολό του ως προς τη **δείξη προσώπου** διαπιστώθηκε η εκτεταμένη χρήση του α΄ πληθυντικού προσώπου, περιορισμένη χρήση του γ΄ ενικού και του γ΄ πληθυντικού προσώπου.

Π.χ. «...**πήγαμε** στην Αθήνα. ...**ξεκινήσαμε**. **Συγκεντρωθήκαμε** όλοι στο προαύλιο... **περιμέναμε** το λεωφορείο ... **πήκαμε** μέσα ...**κάναμε** δύο στάσεις... **τακτοποιηθήκαμε** στο ξενοδοχείο, **κατεβήκαμε** στο εστιατόριο... **πήγαμε** στη Βουλή ...**είδαμε** αντικείμενα ...**επισκεφτήκαμε** την αίθουσα των συνεδριάσεων ...**Ήμαστε** πολύ τυχεροί... **μπορέσαμε** και **καθίσαμε**... **βγήκαμε** από τη Βουλή... **κατεβήκαμε**... **μπορούσαμε** να **δούμε**...

επιβιβαστήκαμε και κατεβήκαμε στην επόμενη στάση... Ανεβήκαμε από τις κυλιόμενες σκάλες ...είδαμε την Ακαδημία ...και έπειτα κατεβήκαμε πάλι κάτω για να επιστρέψουμε στο Σύνταγμα. Περπατήσαμε έως τον Εθνικό Κήπο και σταματήσαμε στο Ζάππειο Μέγαρο. Εκεί είχαμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε... συναντήσαμε και ένα γνωστό ηθοποιό... Κατάκοποι επιστρέψαμε στο ξενοδοχείο. Εκεί συναντήσαμε... κατευθυνθήκαμε προς το Μουσείο της Ακρόπολης ...μπορούσαμε να θαυμάσουμε τη θέα... Είδαμε τις Καρυάτιδες ...ανεβήκαμε στο βράχο ...Είδαμε ...Φωτογραφηθήκαμε ... Το απόγευμα αφού ξεκουραστήκαμε στο ξενοδοχείο επισκεφθήκαμε το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Παρακολούθησαμε... είχαμε την ευκαιρία να συμμετέχουμε... πήγαμε βόλτα στο Μοναστηράκι. Είχαμε αρκετή ώρα στη διάθεσή μας, μάλιστα πήγαμε να προσκυνήσουμε... επισκεφθήκαμε το Αττικό Πάρκο... παρακολούθησαμε μια επίδειξη δελφινιών ...Θα θέλαμε να ήμαστε στη θέση της ...είχαμε αρκετό χρόνο να εξερευνήσουμε το πάρκο ...Στην επιστροφή κάναμε στάση... Φτάσαμε λίγο πριν τα μεσάνυχτα».

Με μια πρώτη ματιά, εντύπωση θα προκαλούσε η συχνή χρήση του α΄ πληθυντικού προσώπου. Όμως το θέμα μας παραπέμπει σε ένα κείμενο στο οποίο γίνεται η καταγραφή μιας σειράς πράξεων από τα υποκείμενα και είναι αναμενόμενη η χρήση αυτού του προσώπου. Η κατάληξη –με των περισσότερων ρημάτων υποδεικνύει το υποκείμενο το οποίο σε όλες τις προτάσεις εννοείται πως είναι η προσωπική αντωνυμία εμείς. Εμείς οι μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς, όσοι δηλαδή συμμετείχαν στην εκδρομή ήμαστε οι δράστες και αποδέκτες εμείς οι ίδιοι. Οι περισσότερες προτάσεις του κειμένου είναι απλές και αποτελούν μικρές περιόδους. Ελάχιστες περίοδοι περιλαμβάνουν δύο ή τρεις προτάσεις οι οποίες παρουσιάζουν παρατακτική σύνδεση ή παρουσιάζουν ασύνδετο σχήμα καθώς δεν υπάρχουν σύνδεσμοι.

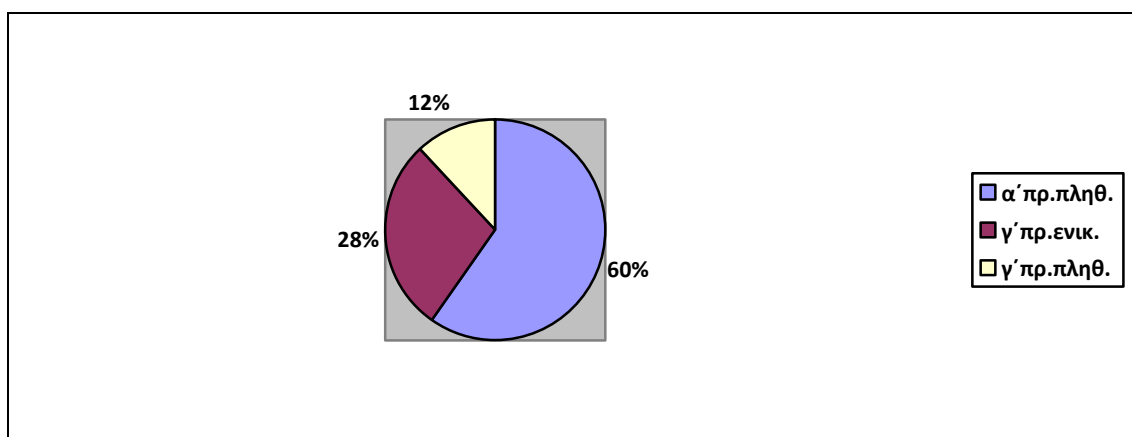
Όσον αφορά την αναπαραστατική λειτουργία μέσω της μεταβιβαστικότητας, οι διαδικασίες είναι υλικές με δράστες τους συμμετέχοντες στην εκδρομή. Τα περισσότερα ρήματα του κειμένου βρίσκονται σε ενεργητική φωνή και διάθεση. Οι υλικές διαδικασίες που συντάσσονται με ενεργητική σύνταξη, εκδηλώνουν την κυρίαρχη θέση των δραστών σε πράξεις αλλαγής περιβάλλοντος, εικόνων. Τα ρήματα που συντάσσονται σε παθητική σύνταξη είναι ελάχιστα: «ξεκουραστήκαμε... επισκεφθήκαμε... Φωτογραφηθήκαμε... κατευθυνθήκαμε... Συγκεντρωθήκαμε ...τακτοποιηθήκαμε...» Σε κάποιες προτάσεις η μεταβιβαστικότητα του ρήματος είναι εμφανής: «να ταΐσει ...να χαϊδέψει... να

εξερευνήσουμε το πάρκο... πήγαμε να προσκυνήσουμε...». Οι περιστάσεις είναι χωρικές και χρονικές, οριοθετημένες στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πόλης.

Ακολουθεί το γ' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού αριθμού χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση ορισμένων πράξεων οι οποίες επιτελούνται από άλλους και στους αποδέκτες, όπου υπάρχουν, ανήκουν και τα μέλη της συγγραφικής ομάδας: «*Έξω ήταν σκοτάδι... Όταν ήρθε... το ταξίδι ξεκίνησε... ο οδηγός μας έδειξε κάποια αξιοθέατα... Το ξενοδοχείο μας ήταν στη θάλασσα ...είχε πέτρες... περίμενε στην είσοδο μας καλωσόρισε μας παρέδωσε στην κυρία που μας ξενάγησε... δεν υπήρχε καμία συνεδρίαση... μας συνόδευσε στην αίθουσα... Όταν ήρθε το μετρό... Ήταν πολύ ευγενικός... έδωσε αυτόγραφα και φωτογραφήθηκε... Η περιήγηση ...ήταν... Είχε πάρα πολύ κόσμο... στη σημαία που κυματίζει... είχε έρθει στη Μητρόπολη... Ήταν μια αξέχαστη... μας άφησε όλους άφωνους... τους το ζήτησε η εκπαιδευτριά ...να ταΐσει τα δελφίνια και να τα χαϊδέψει.... Ήταν μια πολύ ωραία εμπειρία.»*

Τα ρήματα γ' προσώπου σε πληθυντικό αριθμό είναι σαφώς πολύ λιγότερα από αυτά σε ενικό αριθμό και χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν μια σειρά πράξεων που επιτελέστηκαν κυρίως από κάποιους άλλους και όχι από τη συγγραφική ομάδα. «*...είχαν πει... ανασκαφές που έγιναν... Ορισμένοι από εμάς δεν άντεξαν το τρισδιάστατο αυτό ταξίδι και βγήκαν... Τα δελφίνια εκτελούσαν όλες τις εντολές της εκπαιδευτριάς τους... δίχως να κάνουν Μάλιστα μας έβρεξαν κιόλας... Οι εκπαιδευτές πρότειναν... Πολλοί από εμάς ζήλεψαν... Υπάρχουν πολλά ζώα... κάποιοι από εμάς βούτηξαν...»*

ΓΡΑΦΗΜΑ 1. Δείξη προσώπου 1^{ης} ανάλυσης άρθρου-συνέντευξης

Στην ανάλυση εστίασαμε σε κάποια αξιολογικά επίθετα. Στην πλειοψηφία τους εκφράζουν και επιτείνουν τη θετική επίδραση που είχε η πράξη που περιγράφεται στους

συμμετέχοντες. Ένα επίθετο μόνο (*κουραστική*) εκφράζει μια αρνητική επίδραση, αλλά το επίθετο (*ενδιαφέρουσα*) που προηγείται στοχεύει σε μια συγκριτική ενέργεια και έτσι ισορροπείται το αποτέλεσμα: («... ήμαστε πολύ **τυχεροί**... Ήταν πολύ **ευγενικός**... **πλούσιο** πρωινό... Η περιήγηση ...ήταν πολύ **ενδιαφέρουσα** αλλά **κουραστική**.... Ήταν μια **αξέχαστη** εμπειρία... **Κουρασμένοι** αλλά **ευτυχισμένοι, γεμάτοι από ωραίες** εικόνες, **νέες** εμπειρίες και **υπέροχες** αναμνήσεις.» που εξυπηρετούν ιδιαίτερα τη διατύπωση κρίσεων και σχολίων και που λειτουργούν ως ποιοτικά υπερθετικά.

Τα ρήματα τα οποία εντοπίστηκαν και υποδηλώνουν τις δραστηριότητες των υποκειμένων ταξινομήθηκαν στις έξι κατηγορίες διαδικασιών του Halliday (1994) ως εξής:

Υλικές: ... **κάναμε** στάση... Όταν **ήρθε**... **πήκαμε** μέσα... **τακτοποιηθήκαμε** στο ξενοδοχείο... **κατεβήκαμε**... **πήγαμε** στη Βουλή... μας **καλωσόρισε**... μας **παρέδωσε**... μας **ξενάγησε**... Όταν **ήρθε** το μετρό....

Νοητικές:.. **μπορούσαμε να δούμε**... **είδαμε** αντικείμενα... **Είδαμε** τον Παρθενώνα... να **θαυμάσουμε**... μας **άφησε** όλους άφωνους... εμάς **ζήλεσαν**

Συσχετιστικές:

Αναγνωριστικές:... **είχαμε** την ευκαιρία ...Θα **θέλαμε να ήμαστε** στη θέση της ...**είχαμε** αρκετό χρόνο ... **είχαμε** την ευκαιρία... **ήταν** σκοτάδι **ήταν** στη Γλυφάδα... **είχε** πέτρες... **είχε** όλα

Κατηγορικές:... **Ήμαστε** πολύ **τυχεροί**... **έγιναν** κατά τη διάρκεια... **Ήταν** μια πολύ **ωραία** εμπειρία...

Συμπεριφορικές: ... **μας περίμενε**... **Φωτογραφηθήκαμε**

Υπαρκτικές: ...**δεν υπήρχε** καμία **συνεδρίαση**

και τις λεκτικές: ... **είχαν πει**... **οδηγός μας έδειξε**

Το σύστημα της διάθεσης απαρτίζεται και από την π ρ ο σ ω π ι κ ή δ ε ί ξ η (personal deixis), η οποία πραγματώνεται μέσω της επιλογής προσώπου των αντωνυμιών. Σε κάποια σημεία παρατηρείται η χρήση της αιτιατικής, της προσωπικής αντωνυμίας, σε α΄ πρόσωπο του πληθυντικού (μας), που και μ' αυτό τον τρόπο αποκαλύπτεται το υποκείμενο των

προτάσεων. π.χ. «...**Μας** είχαν πει ... **μας** έδειξε... **μας** περίμενε... **μας** καλωσόρισε... **μας** ξενάγησε... **Μας** μίλησε... **μας** συνόδευσε... **μας** άφησε... από **εμάς**...».

Από την κοινωνιογλωσσική ανάλυση του λόγου του κειμένου διαπιστώνουμε ότι σε ελάχιστα σημεία τα πρόσωπα που εμπλέκονται επιδρούν σε κάποιους ή σε κάτι. Η ανάλυση της μεταβιβαστικότητας μας δείχνει ποιοι έχουν τη δυνατότητα να κάνουν πράγματα και ποιοι έχουν φωνή μέσα στο κείμενο και αυτοί είναι κυρίως οι μαθητές που συμμετείχαν στην εκδρομή στην Αθήνα και καταγράφουν τις εμπειρίες τους. Τα ρήματα σε α' πρόσωπο πληθυντικού φανερώνουν υλικές πράξεις και ότι τα πρόσωπα συμμετέχουν κυρίως ως παρατηρητές. Εντοπίσαμε σε κάποια σημεία ρήματα σε γ' πρόσωπο πληθυντικού που εκφράζουν την επίδραση που είχαν οι πράξεις κάποιων άλλων στους συμμετέχοντες στην εκδρομή. Τα ρηματικά μέρη που εκφράζουν συναισθηματικές καταστάσεις είναι ελάχιστα στο κείμενο.

4.3.2. Ανάλυση του άρθρου: «Συνέντευξη από τις νηπιαγωγούς του Νηπιαγωγείου μας »

Δεκέμβριος 2015

Το δεύτερο άρθρο το οποίο επιλέχθηκε για γλωσσική ανάλυση έχει τον παραπάνω τίτλο και είναι μια «πλάγια» συνέντευξη.

Τα κριτήρια επιλογής του κειμένου ήταν πρώτο ότι είναι μια συνέντευξη και αυτή αποτελεί καινοτόμα δράση για την παρούσα συντακτική ομάδα μαθητών και το δεύτερο ότι παρουσιάζει γλωσσική ποικιλία, σε σχέση με τα άλλα άρθρα της ίδιας περιόδου.

Οι μαθητές της ΣΤ' Τάξης αποφάσισαν να πάρουν συνέντευξη από τις νηπιαγωγούς του Αγίου Δημητρίου. Το Νηπιαγωγείο βρίσκεται στην ίδια αυλή με το Δημοτικό Σχολείο. Οι νηπιαγωγοί υπήρξαν πριν από τέσσερα χρόνια δασκάλες των συγκεκριμένων μαθητών. Έτσι λοιπόν με μεγάλη προθυμία πρότειναν αυτή τη δράση έχοντας την οικειότητα να προσεγγίσουν τα πρόσωπα και το χώρο. Επισκέφθηκαν το Νηπιαγωγείο, λίγο πριν τα Χριστούγεννα, με τη συνοδεία της δασκάλας τους, αφού προετοίμασαν και κατέγραψαν κάποιες ερωτήσεις που σκόπευαν να υποβάλουν.

Το κείμενο έχει διαλογική μορφή, αποτελείται από απλές, ως προς το περιεχόμενο, ερωτήσεις των μαθητών και σύντομες απαντήσεις των Νηπιαγωγών.

Το κείμενο αποτελείται από 24 περιόδους κάποιες από τις οποίες είναι δομημένες από δύο ή τρεις προτάσεις. Οι μεγάλες περίοδοι παρουσιάζουν παρατακτική σύνδεση ή ασύνδετο σχήμα καθώς δεν υπάρχουν σύνδεσμοι. Ελάχιστες περίοδοι αποτελούν μία πρόταση.

Οι 11 περίοδοι είναι εκτενείς και παρουσιάζουν και παρατακτική και υποτακτική σύνδεση : «1.Όταν μπήκαμε... με τις δασκάλες.2. Ρωτήσαμε τι κάνουν... ό, τι θέλουν τα παιδιά . 3.Μας είπαν... πολλά παιχνίδια.4. Όταν τις ρωτήσαμε... ακόμη να διαβάζουν.5. Μας είπαν επίσης... στην ηλικία τους 6. Επίσης μας είπαν... σ' αυτό το θέμα.7. Όταν τις ρωτήσαμε... μπροστά σε κόσμο.8. Ρωτήσαμε επίσης... εννέα χρόνια 9. Όταν τις ρωτήσαμε... από δυο παιδιά η κάθε μία.10. Η πρώτη ήταν... στο «μεγάλο» σχολείο.11. Και οι δύο... πέρασαν μαζί.»

4.3.2.1. Αποτελέσματα της ανάλυσης

Δείξη Προσώπου

Ως προς τη **δείξη προσώπου** κατά τη διαδικασία ανάλυσης του κειμενικού υλικού στο σύνολό του, διαπιστώθηκε η εκτεταμένη χρήση του γ' πληθυντικού προσώπου, συχνή χρήση του α' πληθυντικού προσώπου και περιορισμένη χρήση του γ' ενικού προσώπου.

Η εκτεταμένη χρήση του γ' πληθυντικού προσώπου δικαιολογείται από τον πλάγιο λόγο που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά της συνέντευξης στην εφημερίδα και όχι το αυτούσιο κείμενο, σε ευθύ λόγο.

Π.χ. «...μας **απάντησαν** πως το **στόλισαν** τα παιδιά... τι **κάνουν** την ώρα του μαθήματος και τι **κάνουν** όταν **βγαίνουν** έξω... Μας **είπαν** ότι όταν **είναι** μέσα στο σχολείο **παίζουν** διάφορα παιχνίδια , ό, τι **θέλουν** τα παιδιά... Τα παιδιά **τρώνε** στις 10:30... Μας **είπαν** επίσης ότι την ώρα του μαθήματος **μαθαίνουν** πολλά καινούρια πράγματα , **τραγουδάνε** και **παίζουν** πολλά παιχνίδια... Μας **είπαν** επίσης ότι την ώρα του μαθήματος **μαθαίνουν** πολλά καινούρια πράγματα , **τραγουδάνε** και **παίζουν**... γιατί δεν **καλούν** τους γονείς στις διάφορες γιορτές που

κάνουν, μας απάντησαν ότι έχουν αρκετά μικρά παιδάκια που είναι καινούρια φέτος στο Νηπιαγωγείο και θα ένιωθαν άβολα μπροστά σε κόσμο.

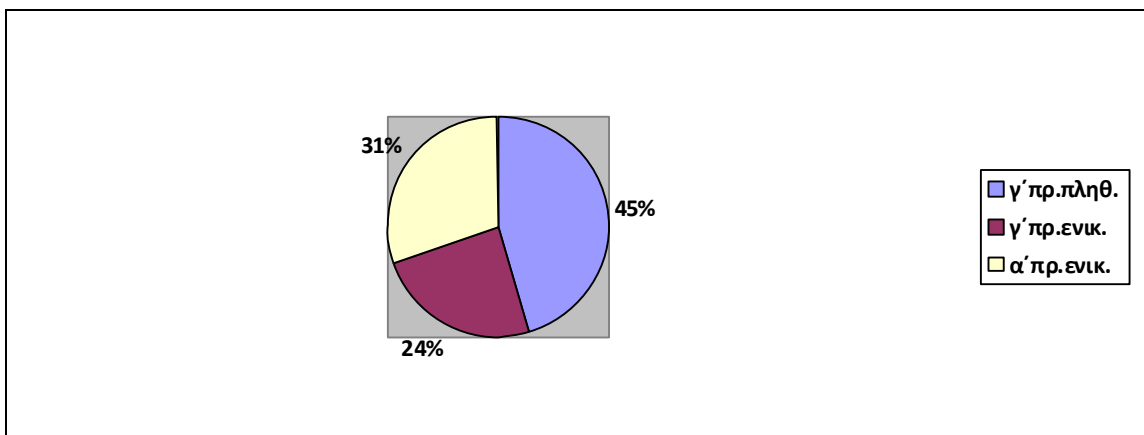
Γιορτές κάνουν πριν μας είπαν ότι κάθε χρόνοκάνουν κάποιες αλλαγές ... πόσα χρόνια κάνουν αυτό το επάγγελμα και μας απάντησαν ότι διδάσκουν... τι θα ήθελαν αυτές ...να θυμούνται τα παιδιά από το σχολείο ...τις ίδιες όταν φύγουν από το Νηπιαγωγείο και πάνε στο «μεγάλο» σχολείο.

Και οι δύο κυρίες απάντησαν ότι θέλουν να θυμούνται τόσο καλά πέρασαν μαζί... οι κυρίες διάλεξαν αυτό το επάγγελμα».

Τα ρήματα σε α΄ πληθυντικό πρόσωπο είναι λιγότερα από τα παραπάνω και αυτό οφείλεται στη χρήση πλάγιου λόγου, σε ευθύ λόγο, σαφώς και θα υπήρχαν πολύ περισσότερα. Το υποκείμενο αυτών των ρημάτων είναι η προσωπική αντωνυμία εμείς(εννοείται),οι μαθητές της ΣΤ΄. Με τη χρήση των ρημάτων σε α΄ πρ. οι μαθητές περιγράφουν τις δικές τους κινήσεις. «...επισκεφτήκαμε το Νηπιαγωγείο... πήραμε συνέντευξη... μπήκαμε στο Νηπιαγωγείο... Ρωτήσαμε ποιος... Ρωτήσαμε τι... ρωτήσαμε γιατί... κάναμε... θέλαμε να μάθουμε...»

Τα ρήματα σε γ΄ ενικό πρόσωπο είναι ελάχιστα «Βρίσκεται... στράφηκε... στόλισε... αποτελείται... που αρμόζει... Η πρώτη ήταν...».

ΓΡΑΦΗΜΑ 2 Δείξι προσώπου 2^{ης} ανάλυσης άρθρου-συνέντευξης

Ο δράστης είναι ο άνθρωπος και η ενέργειά του μεταβιβάζεται σε κάποιες περιπτώσεις σε άλλους ανθρώπους αποδέκτες ή και σε αντικείμενα. Τα περισσότερα ρήματα του κειμένου βρίσκονται σε παρελθοντικό χρόνο και σε ενεργητική φωνή και διάθεση. Όπως γνωρίζουμε τα ρήματα που συντάσσονται με ενεργητική σύνταξη, εκδηλώνουν υλικές

διαδικασίες ενώ τα ρήματα που συντάσσονται με παθητική σύνταξη συμπεριφορικές και αυτά στο κείμενο είναι ελάχιστα και εκφράζουν «...επισκεφτήκαμε... **βρίσκεται**... **αποτελείται**... **να θυμούνται**... **να ασχολούμαι**...»

Τα ρήματα τα οποία εντοπίστηκαν στο συγκεκριμένο κείμενο και υποδηλώνουν τις δραστηριότητες των υποκειμένων ταξινομήθηκαν παρακάτω στις έξι κατηγορίες διαδικασιών του Halliday (1994) ως εξής:

Υλικές: ... **επισκεφτήκαμε** το Νηπιαγωγείο... **πήραμε** συνέντευξη... **μπήκαμε** στο Νηπιαγωγείο... το **στόλισε** ...πως το **στόλισαν** τα παιδιά... τι **κάνουν** την ώρα... **όταν βγαίνουν** έξω... **παίζουν** διάφορα παιχνίδια... Τα παιδιά **τρώνε**... **δίνουν** βιβλία... **να διαβάζουν**... που **κάνουν**... **ότι διδάσκουν**...

Νοητικές:...**ό, τι θέλουν** τα παιδιά... **μαθαίνουν** πολλά πράγματα... **να καταλαβαίνουν** την Παιδική Λογοτεχνία... **θα ένιωθαν**... **να θυμούνται**... **να μάθουμε** ...οι κυρίες **διάλεξαν**... μου **αρέσει**

Συσχετιστικές:

Αναγνωριστικές:... **βρίσκεται** δίπλα στο σχολείο μας... Το Νηπιαγωγείο **αποτελείται**... **είναι** πολύ αυστηρές

Κατηγορικές:... **όταν είναι** μέσα στο σχολείο... **ακόμη κι αν δεν μπορούν**... που **είναι** καινούρια φέτος... **θα ήθελαν να είναι**... **έχουν** από δυο παιδιά... **θέλαμε** ...

Συμπεριφορικές: ...**επισκεφτήκαμε** το Νηπιαγωγείο ... **βρίσκεται** δίπλα στο σχολείο μας... Το Νηπιαγωγείο **αποτελείται** ...η προσοχή μας **στράφηκε**... **τραγουδάνε** και **παίζουν** πολλά παιχνίδια... **ότι πρέπει** ...**πόσο καλά πέρασαν**... **να ασχολούμαι**... **να θυμούνται**

Υπαρκτικές: ... που **αρμόζει** στην ηλικία τους.

και τις λεκτικές... **Ρωτήσαμε** ποιος... οι νηπιαγωγοί μας **απάντησαν**... **Ρωτήσαμε** τι... **Μας είπαν** ότι... **Μας είπαν** επίσης... τις **ρωτήσαμε** γιατί... εκείνες μας **απάντησαν**... γιατί **δεν καλούν**

Τα αξιολογικά επίθετα και επιρρήματα που εντοπίστηκαν στο κείμενο είναι:... η προσοχή μας **στράφηκε κατευθείαν** στο **πολύ όμορφο** δέντρο... **ότι είναι** πολύ αυστηρές πάνω σ' αυτό το θέμα... **έχουν αρκετά μικρά** παιδάκια που **είναι καινούρια φέτος** στο Νηπιαγωγείο και θα

ένιωθαν άβολα μπροστά σε κόσμο ...τις ρωτήσαμε αν την επόμενη χρονιά θα ήθελαν να είναι σε αυτό το σχολείο απάντησαν και οι δύο: «Ναι, φυσικά»... Τελειώνοντας κάναμε δύο πολύ ωραίες ερωτήσεις ...

Τα επιρρήματα που εντοπίστηκαν προσδίδουν στην πράξη που συνοδεύουν μια ένταση και έναν υπερθετικό βαθμό που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση, ενώ τα επίθετα τοποθετούν τα ουσιαστικά που συνοδεύουν σε μια διαδικασία σύγκρισης και εκφράζουν κυρίως θαυμασμό.

Σε κάποια σημεία παρατηρείται η χρήση της αιτιατικής, της προσωπικής αντωνυμίας, σε α' πρόσωπο του πληθυντικού (μας) και α' πρόσωπο ενικού (μου) και μ' αυτό τον τρόπο αποκαλύπτεται το υποκείμενο των προτάσεων. π.χ. «...**Μας** απάντησαν ... **μας** είπαν... **μου** αρέσει...»

Από την ανάλυση της συνέντευξης διαπιστώνουμε σχετικά με τη μεταβιβαστικότητα ότι τα πρόσωπα που έχουν τη δυνατότητα να κάνουν πράγματα ή έχουν φωνή στο κείμενο είναι οι συνεντευκτές- μαθητές, οι οποίοι ενεργούν, μιλούν και ακούγονται και από την άλλη οι συνεντευξιαζόμενες- νηπιαγωγοί. Οι μαθητές εκφράζουν την άποψή τους για οτιδήποτε παρατηρούν μέσα στο χώρο και απευθύνουν ερωτήσεις κατευθύνοντας τη συζήτηση. Αναλύοντας τα ρήματα των απαντήσεων των συνεντευξιαζόμενων διαπιστώνουμε ως προς τη μεταβιβαστικότητα την επίδρασή τους στους μαθητές τους.

4.3.3. Ανάλυση του άρθρου: «Συνέντευξη από κάποιους ηλικιωμένους κατοίκους Αγίου Δημητρίου - Ρυακίου»

Απρίλιος 2016

Το άρθρο που επιλέχθηκε για ανάλυση παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον από γλωσσική άποψη.

Στις 23 Φεβρουαρίου 2016, στα πλαίσια του προγράμματος πολιτισμού με τίτλο «Σεργιάνι στο χρόνο», οι μαθητές της ΣΤ' Τάξης του Δημοτικού σχολείου Αγίου Δημητρίου υλοποίησαν μια πολύ ενδιαφέρουσα, βιωματική δράση. Περιηγήθηκαν στο χωριό παρατηρώντας κτίσματα και καταγράφοντας ό, τι απόμεινε από παλιότερες εποχές. Την επόμενη ημέρα στις 24 Φεβρουαρίου, δύο μαθητές ο Ρ. και η Ρ. επισκέφθηκαν τα καφενεία του χωριού και αφού εντόπισαν κάποιους ηλικιωμένους, πήραν τις σχετικές με το θέμα

πληροφορίες με τη μορφή συνέντευξης. Ο γενικός τίτλος του είναι «Ιστορική αναδρομή στο χωριό Άγιος Δημήτριος». Το απόσπασμα που έχει επιλεγεί για ανάλυση έχει τίτλο «Συνέντευξη από κάποιους ηλικιωμένους κατοίκους Αγίου Δημητρίου –Ρυακίου».

Το κείμενο αποτελείται από 40 περιόδους, αρκετές από τις οποίες είναι δομημένες από δύο ή τρεις προτάσεις. Αρκετές περίοδοι είναι μεγάλες και παρουσιάζουν παρατακτική σύνδεση ή ασύνδετο σχήμα. Ελάχιστες περίοδοι αποτελούν μία πρόταση.

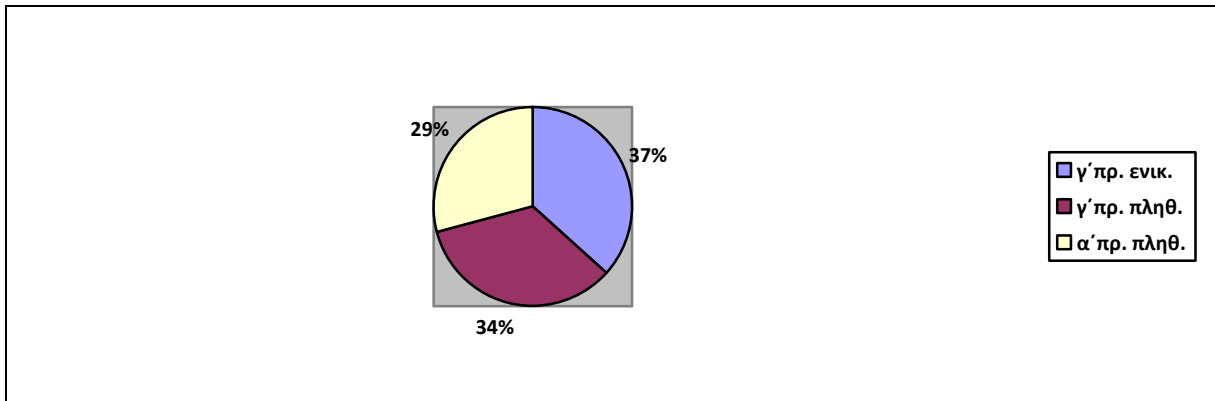
Οι 21 περίοδοι είναι εκτενείς και παρουσιάζουν και παρατακτική και υποτακτική σύνδεση : «1.Σ' ένα από τα... συμπλήρωναν.2. Θα θέλαμε... οι μεγάλοι 3. Στον ελεύθερο χρόνο... στο καφενείο.4. Το παλιό του... των Πυροβολητών.5. Όταν ...ανενόητοι. 6. Η περιοχή... του χωριού.7.Το εξωκκλήσι... βακούφι.8. Στο χώρο... το Νεκροταφείο.9. Το πρωί... με τα άλογα. 10.Το σόι... να περάσει. 11.Η μητέρα... φούστουρον (ομελέτα).12. Η ζωή... και πρόθυμα.13. Να φανταστείτε... μαθητές.14. Μη φανταστείτε... σήμερα. 15. Τελειώναμε... της Βέροιας. 16. Μεγάλη φτώχεια... τον άλλο. 17. Ευχαριστούμε... καλά. 18. Φύγαμε... περιγραφές τους. 19. Δεν ήταν... νοσταλγία. 20. «Παλεύαμε... άκουγε.21. Τους ευχαριστούμε... ξαναπούμε...»

4.3.3.1. Αποτελέσματα της ανάλυσης

Δείξη Προσώπου

Ως προς τη **δείξη προσώπου** κατά τη διαδικασία ανάλυσης του κειμενικού υλικού στο σύνολό του, διαπιστώθηκε η εκτεταμένη χρήση του γ' ενικού προσώπου (29 ρήματα), συχνή χρήση του γ' πληθυντικού προσώπου (27 ρήματα) και του α' πληθυντικού προσώπου (23 ρήματα) και περιορισμένη χρήση του β' πληθυντικού(8) προσώπου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3 Δείξη προσώπου 3^{ης} ανάλυσης άρθρου-συνέντευξης

Η χρήση όλων αυτών των προσώπων δικαιολογείται από τον ευθύ λόγο που χρησιμοποιήθηκε για την καταγραφή της συνέντευξης. Οι συμμετέχοντες σε αυτή είναι οι ρεπόρτερ (α' πληθυντικό πρόσωπο), οι συνεντευξιαζόμενοι (γ' πληθυντικό πρόσωπο, β' πληθυντικό πρ.), τα πρόσωπα και οι τόποι που εμπεριέχονται στη συνέντευξη γ' ενικό πρόσωπο.

Η χρήση του γ' ενικού προσώπου εντοπίστηκε σε συμπεριφορικές προτάσεις στις αναφορές σε κάποιο πρόσωπο ή τόπο : «...ένας κύριος *δέχεται... να συνομιλήσει ...μας ρωτάει ...Αυτός ήταν ... Πώς ονομαζόταν... ήταν; Το παλιό του όνομα ήταν ...σημαίνει τόπος ...Όταν έγινε ...Τότε έγινε και ...λεγόταν Μπέι Μαχαλά ...κατοικούσε ο Μπέης ...ονομαζόταν Τεκές και ήταν ...βρίσκεται το γήπεδο ...τότε ήταν το ... ήταν σχεδόν ...τότε γινόταν μόνο ...έκλεινε το δρόμο ...ο γαμπρός ήταννα δώσει ...δηλαδή να τάξει κάτι ...να περάσει ...της νύφης έπαιρνε ...τους τάιζε*

Πώς ήταν γενικά ...Η ζωή ήταν ... πήγαινε από... που άλλοτε είχε θλίψη ...που άκουγε...»

Το γ' πρόσωπο πληθυντικού χρησιμοποιείται συχνά από τους συνεντευξιαζόμενους στις αναφορές τους σχετικά με τον τρόπο ζωής των ανθρώπων που περιέγραφαν: «...*δυο τρεις συμπλήρωναν... έκαναν οι μεγάλοι... όσοι πήγαιναν... οι γυναίκες έπλεκαν... πήγαιναν στο καφενείο... πρόσφυγες που ήρθαν, ήταν από... ήρθαν Έλληνες... που ήρθαν, έφτασαν κυνηγημένοι... που ζούσαν... έφυγαν ανενόχλητοι. Στο χωριό υπήρχαν ...οι κάτοικοι πήγαιναν... Στις γιορτές μαζεύονταν... Οι καλεσμένοι πήγαιναν ...Το πρωί ξύριζαν... και*

μετά πήγαιναν στο σπίτι... για να τον αφήσουν... το γάμο πήγαιναν... Εκεί χάριζαν χρυσαφικά... στο σχολείο πήγαιναν... **Ήμασταν** όλοι μαζί... πήγαιναν για δουλειά... μας **προβλημάτισαν**... Δεν ήταν μόνο... που μοιράστηκαν μαζί μας...»

Το α' πρόσωπο πληθυντικού το συναντάμε στις αναφορές των συνεντευξιαζόμενων, όπου αναφέρονται στις δικές τους προσωπικές εμπειρίες αλλά και στις αναφορές των μαθητών-ρεπόρτερ, όταν καταθέτουν τα δικά τους συναισθήματα και τις επιθυμίες: «...είμαστε... **Θα θέλαμε**... τα παιδιά **παίζαμε**... **περνούσαμε** πολύ ωραία!... όλα τα **κάναμε**... **Δε χωρούσαμε** ...ο δάσκαλος που **είχαμε** ...ότι **κάναμε** ...**Τελειώναμε** το Δημοτικό και **πηγαίναμε**... που **κάναμε** ...**να είμαστε** ...**να βοηθάμε** ...άλλο. **Ευχαριστούμε** πολύ... **Φύγαμε** χωρίς να **μιλάμε** ...που **ακούσαμε**... «**Παλεύαμε** με τη ζωή και **επιζήσαμε**»...Τους **ευχαριστούμε** ...**ελπίζουμε** αλλά **είμαστε** σίγουροι ...**ξαναπούμε**...»

Η χρήση του β' πληθυντικού προσώπου είναι περιορισμένη και τα συναντάμε στις προτάσεις που τα δρώντα πρόσωπα (μαθητές) απευθύνονται άμεσα στους συνεντευξιαζόμενους και αντίστροφα: Δρώντα πρόσωπα «...**να μας πείτε πως περνούσατε** όταν **ήσασταν**... για όσα μας **είπατε, να είσατε καλά.**» Συνεντευξιαζόμενοι: «...**Μπορείτε να μας πείτε**... **Να φανταστείτε στο σχολείο**...»

Τα ρήματα τα οποία εντοπίστηκαν και υποδηλώνουν τις δραστηριότητες των υποκειμένων ταξινομήθηκαν στις έξι κατηγορίες διαδικασιών του Halliday (1994) ως εξής:

Υλικές:... «... **έκαναν**... **πήγαιναν** και... τα παιδιά **παίζαμε** ... οι γυναίκες **έπλεκαν**... **ήρθαν**... **έφτασαν** κνηγημένοι... που **ζούσαν** εδώ... **έφυγαν**... **μαζεύονταν** όλοι ... **ξύριζαν** το γαμπρό... μετά **πήγαιναν** στο σπίτι **έκλεινε** το δρόμο... **να δώσει** μπαζίς ... να τον **αφήσουν να περάσει**... **έπαιρνε** το γαμπρότους **τάιζε** φούστουρον... **χάριζαν** χρυσαφικά... **Τελειώναμε** το Δημοτικό και **πηγαίναμε**... **περνούσαμε**... **Φύγαμε**... **Παλεύαμε**...».

Νοητικές: ... **Θα θέλαμε**... **Να φανταστείτε**... μας **προβλημάτισαν**... αυτά που **ακούσαμε**... που **άκουγε**... **ελπίζουμε** ότι σύντομα ...

Συσχετιστικές οι οποίες κατηγοριοποιούνται σε:

Αναγνωριστικές: ... **ήταν** ο κύριος ομιλητής ... ποιανού παιδιά **είμαστε**... **Πώς ονομαζόταν**... τότε **ήταν** το... **βρίσκεται** το γήπεδο... **Μπορείτε**...

Κατηγορικές ... Ο γάμος τότε γινόταν... ήταν υποχρεωμένος... Η ζωή ήταν πολύ δύσκολη... να είμαστε αγαπημένοι... να είμαστε καλά... αλλά είμαστε σίγουροι...

Συμπεριφορικές: ... είχε θλίψη και άλλοτε χαρά και νοσταλγία

Υπαρκτικές: υπήρχαν τρία σχολεία ... επιζήσαμε...

και τις λεκτικές: ... να συνομιλήσει μαζί μας, αφού πρώτα μας ρωτάει ... συμπλήρωναν ... να μας πείτε... σημαίνει τόπος... λεγόταν Μπέι Μαχαλά... να τάξει κάτι... Ευχαριστούμε πολύ για όσα μας είπατε... τις αναμνήσεις που μοιράστηκαν... θα τα ξαναπούμε...

Τα αξιολογικά επιρρήματα και επίθετα που εντοπίστηκαν στο κείμενο είναι: δέχεται ευχάριστα... πρώτα μας ρωτάει... περνούσαμε πολύ ωραία... πρόθυμα... Ευχαριστούμε πολύ ... να είμαστε καλά... και όχι απλά ελπίζουμε αλλά ότι σύντομα θα τα ξαναπούμε

ελεύθερο χρόνο... έφτασαν κνηγμένοι... έφυγαν ανενόχλητοι... Η ζωή ήταν πολύ δύσκολη... Μεγάλη φτώχεια... το καλύτερο πράγμα όμως που κάναμε... είμαστε αγαπημένοι... είμαστε σίγουροι...

Τα επιρρήματα που εντοπίστηκαν και συνοδεύουν μια πράξη τα περισσότερα τροπικά, ένα μόνο χρονικό και ένα τακτικό, ενώ τα επίθετα και εδώ, τοποθετούν τα ουσιαστικά που συνοδεύουν σε μια διαδικασία σύγκρισης και εκφράζουν κυρίως τον τρόπο...ζωής.

Σε κάποια σημεία παρατηρείται η χρήση της αιτιατικής, της προσωπικής αντωνυμίας, σε α' πρόσωπο του πληθυντικού (μας) και α' πρόσωπο ενικού (μου) και μ' αυτό τον τρόπο αποκαλύπτονται τα πρόσωπα που εισπράττουν την ενέργεια από τα δρώντα πρόσωπα των προτάσεων. π.χ. «...να μας πείτε ... μας είπατε ... μας προβληματίσαν ... μας είπε ...».

Συναντάμε επίσης την προσωπική αντωνυμία σε αιτιατική, στο γ' ενικό πρόσωπο και γ' πληθυντικό πρόσωπο στο β' τύπο **τον (αυτόν)**, «...για να τον αφήσουν... τους τάζε... Τους ευχαριστούμε...». Για την αποφυγή της επανάληψης των προσώπων, προφανώς, χρησιμοποιούνται οι συγκεκριμένοι τύποι των αντωνυμιών.

Από την παραπάνω ανάλυση καταλήγουμε στο ότι οι συνεντευξιαζόμενοι εστιάζουν στην αναπαράσταση των κοινωνικών συνθηκών και της πραγματικότητας παλαιότερων χρόνων μέσα από τη δική τους σκοπιά δηλαδή σε σχέση με το τι έκαναν οι ίδιοι ή πώς πρωταγωνιστούσαν οι ίδιοι σε αυτά. Σε μεγάλο ποσοστό όμως συναντάμε ρήματα σε γ'

πρόσωπο πληθυντικού στις περιγραφές των συνεντευξιζόμενων σχετικά με τον τρόπο ζωής των κατοίκων της περιοχής παλαιότερα. Οι συνεντευκτές επιδρούν στους συνεντευξιζόμενους μέσα από τις ερωτήσεις που τους απευθύνουν, χρησιμοποιώντας ρήματα σε σε β' πληθυντικό πρόσωπο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το θέμα της δημιουργίας της σχολικής εφημερίδας του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Δημητρίου Κοζάνης. Μέσα από μια ερευνητική προσέγγιση επιχειρήθηκε η καταγραφή και ανάλυση των οπτικών των ίδιων των μαθητών και μαθητριών που ασχολούνται με την εφημερίδα και που αποτελούν την πλειοψηφία των μαθητών της συντακτικής ομάδας. Ειδικότερα, διερευνήσαμε τις απόψεις τους αναφορικά με την επιλογή των θεμάτων, των εικόνων, της διαμόρφωσης του υλικού από τους μαθητές και τον τρόπο που συνεργάζονται μέσα στο σχολικό πλαίσιο καθώς και τα οφέλη και τους περιορισμούς που συνδέουν τους συμμετέχοντες. Ακόμη, στο επίκεντρο του ερευνητικού μας ενδιαφέροντος ήταν το αν υπάρχει σύνδεση της εφημερίδας με τα μαθήματα και με ποιον τρόπο, επίσης τα σημεία της ενασχόλησής τους που τους δυσκολεύουν καθώς και οι λόγοι των δυσκολιών αυτών. Ένα άλλο ζήτημα που μας απασχόλησε ερευνητικά ήταν οι απόψεις των εκπαιδευτικών αυτών που συμμετέχουν από το 2014 και εκείνων που πρωτοασχολήθηκαν και τώρα είναι εκτός του συγκεκριμένου σχολικού πλαισίου αλλά και το κίνητρο της δημιουργίας της, οι στόχοι που τέθηκαν αρχικά, ο βαθμός επίτευξής τους, η επιλογή θεμάτων, ο τρόπος εργασίας και συνεργασίας. Τέλος, σημαντικό μέρος των ποιοτικών ερευνητικών αναζητήσεων αποτέλεσε η κριτική ανάλυση λόγου άρθρων της σχολικής εφημερίδας, με σκοπό, αναλύοντας τα κείμενα από τη σκοπιά της μεταβιβαστικότητας, να δούμε ποιον τοποθετούν οι μαθητές να κάνει πράγματα, ποιος έχει «φωνή» στον λόγο τους.

Ένας από τους σημαντικούς στόχους που έθεσαν οι εκπαιδευτικοί της αρχικής ομάδας σύνταξης ήταν η ανάπτυξη επικοινωνιακής επάρκειας και στρατηγικής. Από τη στιγμή που το εκπαιδευτικό πρόγραμμα βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη, είναι προφανές ότι μιλούμε ακόμη για διαμορφωτική αξιολόγηση. Η ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων θα συνοδευτεί από την τελική αξιολόγηση του προγράμματος, η οποία πρόκειται να υλοποιηθεί αρχικά από τους ίδιους τους μαθητές. Θα αφιερωθεί επαρκής χρόνος στην ανακεφαλαίωση και περιληπτική παρουσίαση των δραστηριοτήτων, μέσα από τα έργα των παιδιών που είναι τα θέματα που επέλεξαν να δημοσιεύσουν οι μαθητές και θα διατυπωθούν οι εντυπώσεις και οι απόψεις τους για το πρόγραμμα. Πρόκειται να ακολουθήσει η αξιολόγηση για την επιτυχία των στόχων και η γενική αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες στην συντακτική ομάδα

Τα συμπεράσματα που έως τώρα έχουν εξαχθεί, ωστόσο, είναι σαφέστατα και εντελώς ενθαρρυντικά, δηλαδή, όταν τα παιδιά αποδεσμεύονται από το ασφυκτικό πλαίσιο της τυπικής μάθησης με ό,τι αυτό συνεπάγεται, σκέφτονται κριτικά, δημιουργούν, παίρνουν πρωτοβουλίες, αυτενεργούν, μαθαίνουν ουσιαστικά, ψυχαγωγούνται και απολαμβάνουν το ταξίδι της δημιουργίας και της γνώσης. Ο ενθουσιασμός των παιδιών και η ενεργητική συμμετοχή τους στις δραστηριότητες του προγράμματος, αποτελεί σημαντική διαπίστωση. Επίσης, συνιστούν ένδειξη βελτίωσης δεξιοτήτων και στάσεων σχετικά με τον γραπτό λόγο, η αυθόρμητη παραγωγή γραπτού λόγου και η σύνθεση άρθρων και άλλων δημοσιογραφικών κειμένων από παιδιά που αρχικά ήταν απρόθυμα να γράψουν κείμενο. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ώθησε τους μαθητές στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ. Η αναζήτηση θεμάτων, η ενημέρωση, η συγγραφή κειμένων σε ηλεκτρονική μορφή ήταν αφορμές εξοικείωσης τους με τη σωστή χρήση του Η/Υ. Οι κοινωνικοποιητικές διαδικασίες (ομαδική εργασία) που συμβαίνουν κατά την εξέλιξη της δραστηριότητας είναι σημαντικές για την ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, η συνύπαρξη και η παρουσία δυνητικά παιδιών από διαφορετικές ηλικίες (μια και απευθύνεται σε όλους τους μαθητές του σχολείου και ιδιαίτερα της Στ' του Δημοτικού) ήταν μια ευχάριστη εμπειρία για όλους και δημιούργησε νέες σχέσεις και κοινωνικές διασυνδέσεις των παιδιών, με διαβαθμισμένη, εξελικτική πορεία.

«Οι λανθάνουσες προϋποθέσεις που βρίσκονται «εγγεγραμμένες» στη γλώσσα ουσιαστικά επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας», υποστηρίζει ο Μοσχονάς (Μοσχονάς 2009) ενώ η Νικολοπούλου υποστηρίζει για τον δημοσιογραφικό λόγο ότι: «Τίποτε δε γράφεται τυχαία. Και λέγοντας αυτό δεν υποστηρίζουμε ότι απαρέγκλιτα ο/η κάθε δημοσιογράφος υπηρετεί μια συγκεκριμένη ιδεολογία ή ακόμη παραπέρα ένα σύστημα εξουσίας. Αναφερόμαστε επιπλέον, σε νοητικά και γνωστικά σχήματα αιώνων, για την έκφραση αντίληψης και νοοτροπίας, που συχνά, την αναπαραγωγή τους δεν είναι ούτε ο/η ίδιος/-α σε θέση να αντιληφθεί» [(Νικολοπούλου 2009, σελ. 4) από το Κυπριωτάκη, 2009-2010 «Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση»].

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την κοινωνιογλωσσική ανάλυση των επιλεγμένων άρθρων είναι τα παρακάτω:

Η συμμετοχή των μαθητών στην κοινωνική και ειδικότερα σχολική ζωή επηρεάζει τόσο την γλωσσική εξέλιξή τους όσο και την ταυτότητά τους. Το άτομο, και κατά συνέπεια ο μαθητής ταυτίζεται με μεγάλες κοινωνικές κατηγορίες όπως το φύλο, σχολική ομάδα, αυτοπροσδιορίζεται ως μέλος τους και αναλαμβάνει ρόλους. Οι συγκεκριμένοι μαθητές ένας από τους ρόλους που υποδύονται, είναι αυτός του δημοσιογράφου και τα συνακόλουθά του, συγγραφέας, ρεπόρτερ, φωτογράφος, κ.ά. Όμως το άτομο δίνει τις δικές του ερμηνείες, κάνει τις δικές του επιλογές και διαμορφώνει πολλές φορές απρόβλεπτες αντιδράσεις και νοηματοδοτεί τα αντικείμενα ή τα γεγονότα σύμφωνα με «τους ιδιαίτερους σκοπούς του, τα κίνητρά του και τα συμφέροντά του» (Λάμνιας, 2002). Οι μαθητές του δικού μας σχολείου συμφώνησαν με την ενεργή συμμετοχή τους στη δημιουργία της σχολικής εφημερίδας πιστεύοντας ότι είναι μια από τις στρατηγικές εξάσκησης στη χρήση της γλώσσας, της χρήσης Η/Υ και της ανάπτυξης ομαδοσυνεργατικού κλίματος, της ενσωμάτωσης στο σχολείο και ικανοποίηση της ανάγκης τους για θετική προβολή. (Νικολάου, 2000).

Η αναπαραστατική λειτουργία του λόγου των μαθητών αναλύθηκε με τη βοήθεια του εργαλείου της μεταβιβαστικότητας (Halliday, 1994). Μέσω τη μεταβιβαστικότητας οι χρήστες της γλώσσας δίνουν σημασία στον κόσμο από τον προσδιορισμό του τι κάνουν οι ομάδες των ανθρώπων. Αναλύοντας τα όσα κατέγραψαν σε κάποια άρθρα τους, καθορίζοντας τις διαδικασίες και τους συμμετέχοντες σε αυτές, διαπιστώθηκε ότι το πιο συχνό δρών πρόσωπο είναι οι ίδιοι οι μαθητές. Με τις νοητικές διαδικασίες στις οποίες έχει τις περισσότερες εμφανίσεις ο μαθητής προσπαθεί ως δρών πρόσωπο να εκφράσει την προτίμησή του και τα θετικά του συναισθήματα για τη διαδικασία στην οποία εμπλέκεται. Με την εμφάνιση πολλών νοητικών γνωστικών διαδικασιών προσπαθεί να υποστηρίξει την παραπάνω θέση προδιαθέτοντας θετικά τον αναγνώστη για τις δράσεις που διοργανώνονται στο σχολείο ή από τη σχολική κοινότητα γενικότερα. Την εικόνα αυτή θέλει να την ενισχύσει και να τη συντηρήσει και μέσω των υλικών διαδικασιών που σχετίζονται με δράσεις της κοινωνικής-σχολικής τους πραγματικότητας και δείχνουν ότι αυτό που θέλουν να κάνουν τις περισσότερες φορές επιθυμούν να το κάνουν με δική τους πρωτοβουλία.

Όταν είναι δράστης ο μαθητής κυριαρχούν οι υλικές διαδικασίες που σχεδόν πάντα είναι θετικές αποτυπώνοντας μια κοινωνική πραγματικότητα κατά την οποία οι μαθητές

γίνονται δέκτες(σπάνια) της κοινωνικής συμπεριφοράς των συμμαθητών τους. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι όταν πρόσωπο είναι οι ίδιοι οι μαθητές, οι διαδικασίες είναι συσχετιστικές και μάλιστα κατηγορικές για να τις αποδώσουν ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Οι μαθητές της έρευνας σε ελάχιστες περιπτώσεις αναφέρουν ως δρών πρόσωπο τους συμμετέχοντες-γονείς στην εκδρομή στην Αθήνα και δεν το κάνουν πιθανόν για να τονίσουν τον κυρίαρχο ρόλο τους και όχι απλά το ότι αυτοί αποτελούν ένα κομμάτι αυτής της δραστηριότητας. Στις άλλες δύο αναλύσεις που ακολουθούν ο ρόλος των δρώντων προσώπων εναλλάσσεται ανάμεσα στους συνεντευκτές και τους συνεντευξιαζόμενους.

Περιορισμοί της έρευνας-Προτάσεις για μελλοντικές μελέτες

Η παρούσα εργασία έχει τους περιορισμούς της για το λόγο αυτό δε μπορούμε να προβούμε σε γενικεύσεις των ευρημάτων. Οι περιορισμοί αυτοί εντοπίστηκαν και καταγράφονται για να ληφθούν υπόψη σε ενδεχόμενες μελλοντικές έρευνες.

Το χρονικό πλαίσιο στο οποίο κινηθήκαμε, για τη συγκέντρωση και ανάλυση των δεδομένων, θεωρείται πρακτικά περιορισμένο για ένα πρόγραμμα που δεν περιορίζεται σε στενά χρονικά πλαίσια και εξελίσσεται συνέχεια.

Η επιλογή της ημι-δομημένης συνέντευξης ως βασικό εργαλείο της παρούσας έρευνας, θεωρήθηκε ότι θα εξυπηρετήσει καλύτερα τους στόχους μας. Αν και τα πλεονεκτήματα της συνέντευξης είναι πολλά, εντοπίσαμε και αναφέρουμε το βασικό της μειονέκτημα, δηλαδή το περιορισμένο δείγμα λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας

Το δείγμα (οι 11 μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης) μπορούμε να το χαρακτηρίσουμε εν μέρει αντιπροσωπευτικό. Ένα μεγαλύτερο δείγμα που θα κάλυπτε μεγαλύτερο αριθμό Τάξεων, θα ήταν πιο αντιπροσωπευτικό γιατί έτσι θα είχαμε και τις απόψεις των μαθητών που εμπλέκονται σποραδικά στη διαδικασία.

Να υπενθυμίσουμε ότι το πρόγραμμα βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Μετά την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων της σχολικής χρονιάς που διανύουμε, θα ακολουθήσει η τελική αξιολόγηση του προγράμματος, η οποία πρόκειται να υλοποιηθεί κυρίως από τους ίδιους τους μαθητές. Μια γενική αξιολόγηση του προγράμματος θα γίνει από τους εκπαιδευτικούς. Ωστόσο θα μας ήταν πολύ χρήσιμη η αξιολόγηση του προγράμματος και από τους αναγνώστες, για μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της δουλειάς μας. Ευελπιστούμε πως θα δρομολογηθεί στο άμεσο μέλλον.

Η εμπειρία που βιώνουμε μέσα από τη διαδικασία της έκδοσης της σχολικής εφημερίδας είναι μοναδική και οφείλεται κυρίως στο ευχάριστο κλίμα συνεργασίας που αναπτύσσεται από την ομαδική προσπάθεια για την επίτευξη του στόχου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<https://sites.google.com/site/mathitikipyxida>

Στάμου Α., 2007, *Η Κριτική ανάλυση λόγου: μελετώντας τον ιδεολογικό ρόλο της γλώσσας*

Στάμου Α., Παρασκευόπουλος Σ. 2007, *Κριτική Επίγνωση της γλώσσας των περιβαλλοντικών κειμένων: Οι επιλογές από τη διαπροσωπική λειτουργία της γλώσσας.*

Γκολώνη Β. Στάμου Α., 2003, *Κριτικός γραμματισμός στη σχολική Τάξη*. Πανελλήνιο Συνέδριο Δράμας

Stamou, G. Anastasia, 2013, *Critical Studies in Media Communication*,
<http://dx.doi.org/10.1080/15295036.2012.755049>

Βαλσαμίδου Π. Α., 2010, «Μαθαίνω πώς να μαθαίνω», «Μαθαίνω πώς να μαθαίνω» και σχολικές εφημερίδες ελληνικών δημοτικών σχολείων: δημοσιεύματα για την ιστορία, τον πολιτισμό, την κοινωνία και την πολιτική, σ.1-5

www.elliepek.gr/documents/5o_synedrio_eisigiseis/Valsamidou.pdf

Παπαδοπούλου, Μ., 2009, *Κριτική Ανάλυση Λόγου – Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου: μια πρόταση συνδυαστικής αξιοποίησης για την ανίχνευση της ιδεολογίας των σχολικών εγχειριδίων για τη γλώσσα* σ.6

mariapapadopoulou.gr/.../40.%20Tracing%20ideology%20by%20means..

<http://www.nured.uowm.gr/drama/Eisegeseis.html>

Μπούρας Σ. 2015, *Η διγλωσσία ως “εσωτερικό δίλημμα”*: Οι μαθητές αλβανικής καταγωγής του δημοτικού σχολείου μιλούν για τις γλώσσες, τους συμμαθητές και το σχολείο

Λάχλου Σ., *σχολική εφημερίδα. Ένα σχέδιο εργασίας* <http://users.sch.gr/solahlou>

ΔΕΠΠΣ ,2003, σ. 11-12, www.pi-schools.gr > Έρευνες – Προγράμματα

Χατζόπουλος, Γ., Ντάνια, Ζ., Ράπτου, Μ. & Φράγκου, Β. (2000). (Θ. Ανθογαλίδου επιμ.-διορθώσεις). Η εφημερίδα στα πλαίσια του σχολείου: από τη θεωρία στην πράξη.

- Virtual School, The sciences of Education Online,
<http://www.auth.gr/virtualschool/2.1/Praxis/Hatzopoulos.html>.
- Ιωσηφίδης, Θ. 2003, *Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.
- Βαλασαμίδου & Κυρίδης, 2009 hmathia14.ekped.gr/praktika14/VolB/VolB_347_355.pdf
Η κριτική επίγνωση της γλώσσας
kritiki.hpdst.gr/sites/kritiki.hpdst.gr/files/articles/kritiki_097-108.pdf /
- Λύκου Χ., 2016, Άρθρο *Η συστημική λειτουργική γραμματική του m.a.k Halliday*
www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/articles/print/lykoy /
- Miles, M & Huberman, 1994, *Qualitative data analysis*
www.theculturelab.umd.edu/.../miles-huber
- Αβραμίδης Η., 2013, *Ερευνητικές Εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή*
www.sed.uth.gr/index.php/gr/people/staff/13-avramidis-gr
- Κλήμης Γ. 2012, *Εισαγωγή στην Ποιοτική Έρευνα-Μελέτες Περίπτωσης*, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα
mba.aegean.gr/attachments/.../CaseStudyKlimisChios09_04_2014GR.PP
- Αμαραντίδου Κ. «*Η εφημερίδα των Μικρών Συντακτών*»
3dim-evosm.web.auth.gr/conference/pp.79-86.pdf
- Παπαδοπούλου, Μ. (2009), *Κριτική Ανάλυση Λόγου – Ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου: μια πρόταση συνδυαστικής αξιοποίησης για την ανίχνευση της ιδεολογίας των σχολικών εγχειριδίων για τη γλώσσα*
- Βόντσα Β. 2010, έκδοση μαθητικής εφημερίδας: *το γιατί και το πώς*
vvontsa.blogspot.com/2010/03/blog-post_25.html
- Κυπριωτάκη Α., 2009-2010, «Γλώσσα, Κοινωνία και Εκπαίδευση»
- Νικολάου Γ., 2000, *Δίγλωσσα Προγράμματα Σπουδών*
- Νικολοπούλου Γ., 2009. *Κριτική ανάλυση λόγου στην έντυπη ελληνική δημοσιογραφία. Μια απόπειρα διερεύνησης των μηχανισμών αναπαραγωγής και προώθησης προκαταλήψεων και στερεοτύπων.*

[http://invenio.lib.auth.gr/search?f=author&p=Νικολοπούπου%2CΓεωργίαΝικολάου
&ln=el](http://invenio.lib.auth.gr/search?f=author&p=Νικολοπούπου%2CΓεωργίαΝικολάου&ln=el)

Μοσχονάς Σ. Α. , 2009. Γλώσσα και ιδεολογία Η «ιδεολογία» στη γλωσσολογία.

http://www.media.uoa.gr/lectures/linguistic_archives/ideology_auth0304/notes/ideology_new.pdf

Τα Ερωτηματολόγια των συνεντεύξεων προς εκπαιδευτικούς και μαθητές της ομάδας σύνταξης της σχολικής εφημερίδας

A. Ομάδα Εκπαιδευτικών που ασχολήθηκαν από το 2012 μέχρι το 2014

Οι ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν είναι οι εξής:

1. Τι σας ώθησε στη δημιουργία της σχ. εφημερίδας;
2. Ποιοί ήταν οι στόχοι που θέσατε αρχικά; Τους πετύχατε;
3. Σε ποια σημεία εστιάζατε κατά τη διαδικασία του ελέγχου της γλώσσας που χρησιμοποιήθηκε για την καταγραφή των θεμάτων από τους μαθητές;

B. Ομάδα Εκπαιδευτικών που ασχολούνται από το 2014 μέχρι σήμερα

Οι ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν είναι οι εξής:

1. Ποιοί ήταν οι στόχοι που θέσατε όταν αναλάβατε τη συνέχιση της δραστηριότητας; Τους πετυχαίνετε;
2. Είσατε ευχαριστημένοι; Τι θα θέλατε να αλλάξετε;
3. Ποιοι εμπλέκονται σε όλη τη διαδικασία;
 - α. Οι μαθητές συμμετέχουν πρόθυμα; Σε τι ποσοστό περίπου;
 - β. Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν ενεργά; Σε ποιους τομείς;
 - γ. Οι γονείς πώς αντιμετωπίζουν τη συγκεκριμένη δράση;
4. Από που αντλείται τη θεματολογία;
 - Σκέφτεστε να προσθέσετε και άλλες θεματικές κατηγορίες;
5. Πώς εργάζεται η ομάδα σύνταξης αφού συγκεντρωθεί το απαραίτητο υλικό;
 - Ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που συναντάτε;

6. Ποιο μέρος της διαδικασίας σας φαίνεται πιο ενδιαφέρον;
7. Θα επιμείνετε στη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή; Γιατί;
8. Ποιες είναι οι οδηγίες ή συμβουλές που θα θέλατε να δώσετε στην παρούσα ομάδα σύνταξης (μαθητών);

Γ. Ομάδα μαθητών που ασχολούνται από το 2014 μέχρι σήμερα (μαθητές που σήμερα φοιτούν στη ΣΤ΄ Τάξη)

Οι ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν είναι οι εξής:

1. Ποιοι εμπλέκονται σε όλη τη διαδικασία;
 - α. Οι μαθητές συμμετέχουν πρόθυμα; Σε τι ποσοστό περίπου;
 - β. Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν ενεργά; Σε ποιους τομείς;
 - γ. Οι γονείς πώς αντιμετωπίζουν τη συγκεκριμένη δράση;
2. Από που αντλείται τη θεματολογία;
 - Ποιες είναι οι κυριότερες κατηγορίες της θεματολογίας;
 - Σκέφτεστε να προσθέσετε και άλλες;
3. Πώς εργάζεται η ομάδα σύνταξης αφού συγκεντρωθεί το απαραίτητο υλικό;
 - Ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που συναντάτε;
4. Ποιο μέρος της διαδικασίας σας φαίνεται πιο ενδιαφέρον;

Τα άρθρα; Ποια άρθρα σας ενδιαφέρουν; Τι θα θέλατε να αλλάξετε στα άρθρα;
5. Συμβουλευτήκατε κάποιον επαγγελματία δημοσιογράφο; Αν όχι, σκοπεύετε να πραγματοποιήσετε μια συνάντηση;

6. Τι θα θέλατε να προσθέσετε ή να αλλάξετε;

7. Θα επιμείνετε στη δημιουργία εντύπου εκτός από την ηλεκτρονική μορφή; Γιατί;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Η Μαθητική Πυξίδα

Τα άρθρα που αναλύθηκαν είναι:

1. «Η Εκδρομή μας στην Αθήνα»

Δεκέμβριος 2015

Το τριήμερο 11-13 Ιουνίου 2015 η Ε' και η Στ' τάξη του σχολείου μας πήγαμε στην Αθήνα.

Όταν ξεκινήσαμε ήταν χαράματα. Μας είχαν πει να ξυπνήσουμε στις 5:30 . Έξω ήταν σκοτάδι. Συγκεντρωθήκαμε όλοι στο προαύλιο του σχολείου και περιμέναμε το λεωφορείο. Όταν ήρθε, μπήκαμε μέσα και το ταξίδι ξεκίνησε. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού κάναμε δύο στάσεις: μία στη Λάρισα και μία στη Λαμία.

Φτάνοντας στην Αθήνα ο οδηγός μας έδειξε κάποια αξιοθέατα όπως, το στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, το γήπεδο Γ. Καραϊσκάκη.

Το ξενοδοχείο μας ήταν στη Γλυφάδα, κοντά στη θάλασσα που όμως είχε πέτρες και αχινούς.

Μόλις τακτοποιηθήκαμε στο ξενοδοχείο, κατεβήκαμε στο εστιατόριο για μεσημεριανό.

Το απόγευμα πήγαμε στη Βουλή όπου μας περίμενε στην είσοδο ο υπεύθυνος της Φρουράς. Αφού μας καλωσόρισε μας παρέδωσε στην κυρία που μας ξενάγησε στο κτίριο της Βουλής. Μας μίλησε για την ιστορία του κτιρίου, για τη χρήση που είχε όλα αυτά τα χρόνια (αρχικά

ως παλάτι, έπειτα ως έδρα του Κοινοβουλίου). Έπειτα μας συνόδευσε στην αίθουσα των Προέδρων της Βουλής όπου είδαμε αντικείμενα που ανήκαν στους Προέδρους της Δημοκρατίας καθώς και στους Προέδρους της Βουλής.

Τέλος επισκεφτήκαμε την αίθουσα των συνεδριάσεων. Ήμαστε πολύ τυχεροί γιατί την ημέρα εκείνη δεν υπήρχε καμία συνεδρίαση. Έτσι μπορέσαμε και καθίσαμε στα έδρανα. Όταν βγήκαμε από τη Βουλή κατεβήκαμε στο μετρό. Δίπλα από τις αποβάθρες μπορούσαμε να δούμε τα ευρήματα από τις ανασκαφές που έγιναν κατά τη διάρκεια της κατασκευής του μετρό. Όταν ήρθε το μετρό επιβιβαστήκαμε και κατεβήκαμε στην επόμενη στάση : Πανεπιστήμιο .Ανεβήκαμε από τις κυλιόμενες σκάλες ,είδαμε την Ακαδημία, το Πανεπιστήμιο και έπειτα κατεβήκαμε πάλι κάτω για να επιστρέψουμε στο Σύνταγμα. Περπατήσαμε έως τον Εθνικό Κήπο και σταματήσαμε στο Ζάππειο Μέγαρο. Εκεί είχαμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε ένα αυτοκίνητο που την επόμενη θα έκανε την προσπάθεια να σπάσει το φράγμα του ήχου.

Στον Εθνικό Κήπο συναντήσαμε και ένα γνωστό ηθοποιό .Ήταν πολύ ευγενικός, μας έδωσε αυτόγραφα και φωτογραφήθηκε μαζί μας.

Κατάκοποι επιστρέψαμε στο ξενοδοχείο. Εκεί συναντήσαμε μαθητές και μαθήτριες ενός σχολείου από τη Φλόριντα των Η.Π.Α.

Τη δεύτερη μέρα μετά από ένα πλούσιο πρωινό κατευθυνθήκαμε προς το Μουσείο της Ακρόπολης .

Από το δεύτερο όροφο του Μουσείου μπορούσαμε να θαυμάσουμε τη θεά στον Παρθενώνα.

Η περιήγηση στο μουσείο ήταν πολύ ενδιαφέρουσα αλλά κουραστική. Είδαμε τις Καρυάτιδες, τα Αετώματα και τη Ζωοφόρο.

Το μεσημέρι ανεβήκαμε στο βράχο της Ακρόπολης. Είδαμε τον Παρθενώνα από κοντά, Το Ερέχθειο, το Θέατρο του Ηρώδου του Αττικού. Είχε πάρα πολύ κόσμο από διάφορες χώρες . Φωτογραφηθήκαμε δίπλα στη σημαία που κυματίζει στο Βράχο της Ακρόπολης.

Το απόγευμα αφού ξεκουραστήκαμε στο ξενοδοχείο, επισκεφθήκαμε το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Παρακολουθήσαμε στο Θόλο μια μέρα στην Αρχαία Αθήνα και είχαμε την ευκαιρία να συμμετέχουμε στον εξοστρακισμού του Αριστείδη. Ορισμένοι από εμάς δεν άντεξαν το τρισδιάστατο αυτό ταξίδι και βγήκαν γρήγορα έξω. Αργότερα πήγαμε βόλτα στο

Μοναστηράκι. Είχαμε αρκετή ώρα στη διάθεσή μας, μάλιστα πήγαμε να προσκυνήσουμε και μια εικόνα της Παναγίας που είχε έρθει στη Μητρόπολη.

Την τελευταία μέρα επισκεφθήκαμε το Αττικό Πάρκο. Ήταν μια αξέχαστη εμπειρία .Αρχικά παρακολουθήσαμε μια επίδειξη δελφινιών που μας άφησε όλους άφωνους.

Τα δελφίνια εκτελούσαν όλες τις εντολές της εκπαιδεύτριας τους δίχως να κάνουν λάθος. Μάλιστα μας έβρεξαν κιόλας ,όταν τους το ζήτησε η εκπαιδεύτρια τους (με ένα σφύριγμα). Οι εκπαιδευτές πρότειναν στην Κωνσταντίνα από την Στ' τάξη να ταΐσει τα δελφίνια και να τα χαϊδέψει. Πολλοί από εμάς ζήλεσαν. Θα θέλαμε να ήμαστε στη θέση της.

Μετά την επίδειξη αυτήν είχαμε αρκετό χρόνο να εξερευνήσουμε το πάρκο. Υπάρχουν πολλά ζώα από διάφορες περιοχές της γης: Λιοντάρια από την Αφρική, Καγκουρό από την Αυστραλία, πουλιά από την Αμερική. Ήταν μια πολύ ωραία εμπειρία.

Στην επιστροφή κάναμε στάση στα Καμένα Βούρλα και κάποιοι από εμάς βούτηξαν και στη θάλασσα. Φτάσαμε λίγο πριν τα μεσάνυχτα στα σπίτια μας. Κουρασμένοι αλλά ευτυχισμένοι, γεμάτοι από ωραίες εικόνες, νέες εμπειρίες και υπέροχες αναμνήσεις.

P. A., Σ.Α., Ν. Γ., Στ' τάξη

2.«ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΜΑΣ»

Δεκέμβριος 2015

Την 1^η του Δεκέμβρη τα παιδιά της Στ' τάξης επισκεφτήκαμε το Νηπιαγωγείο που βρίσκεται δίπλα στο σχολείο μας.

Εκεί πήραμε συνέντευξη από τις Νηπιαγωγούς κ. Γεωργία και κ. Ιωάννα.

Όταν μπήκαμε στο Νηπιαγωγείο η προσοχή μας στράφηκε κατευθείαν στο πολύ όμορφο δέντρο. Ρωτήσαμε ποιος το στόλισε και οι νηπιαγωγοί μας απάντησαν πως το στόλισαν τα παιδιά μαζί με τις δασκάλες.

Ρωτήσαμε τι κάνουν την ώρα του μαθήματος και τι κάνουν όταν βγαίνουν έξω. Μας είπαν ότι όταν είναι μέσα στο σχολείο παίζουν διάφορα παιχνίδια , ό, τι θέλουν τα παιδιά .

Τα παιδιά τρώνε στις 10:30 σε πολλούς διαφορετικούς χώρους .

Το Νηπιαγωγείο αποτελείται από πέντε αίθουσες.

Μας είπαν επίσης ότι την ώρα του μαθήματος μαθαίνουν πολλά καινούρια πράγματα , τραγουδάνε και παίζουν πολλά παιχνίδια.

Όταν τις ρωτήσαμε γιατί δίνουν κάθε Παρασκευή βιβλία στα παιδιά εκείνες μας απάντησαν ότι πρέπει σιγά σιγά τα παιδιά να καταλαβαίνουν την Παιδική Λογοτεχνία, ακόμη κι αν δεν μπορούν ακόμη να διαβάζουν.

Μας είπαν επίσης ότι την ώρα του μαθήματος μαθαίνουν στα παιδιά πολλά μαθήματα (Φυσική, Γεωγραφία, Γλώσσα, Μαθηματικά, Θρησκευτικά, Ιστορία) με τρόπο που αρμόζει στην ηλικία τους.

Επίσης μας είπαν ότι μαθαίνουν στα παιδιά για τη σωστή και υγιεινή διατροφή καθώς επίσης ότι είναι πολύ αυστηρές πάνω σ' αυτό το θέμα.

Όταν τις ρωτήσαμε γιατί δεν καλούν τους γονείς στις διάφορες γιορτές που κάνουν, μας απάντησαν ότι έχουν αρκετά μικρά παιδάκια που είναι καινούρια φέτος στο Νηπιαγωγείο και θα ένιωθαν άβολα μπροστά σε κόσμο.

Γιορτές κάνουν πριν τα Χριστούγεννα και στο τέλος της σχολικής χρονιάς το Καλοκαίρι.

Επίσης μας είπαν ότι κάθε χρόνο στην αρχή της σχολικής χρονιάς κάνουν κάποιες αλλαγές , σημαντικές για την ασφάλεια των μαθητών.

Ρωτήσαμε επίσης πόσα χρόνια κάνουν αυτό το επάγγελμα και μας απάντησαν ότι διδάσκουν η κ. Γ. δέκα χρόνια και η κ. Ι. εννέα χρόνια.

Όταν τις ρωτήσαμε αν την επόμενη χρονιά θα ήθελαν να είναι σε αυτό το σχολείο απάντησαν και οι δύο: «Ναι, φυσικά». Η κ. Ι. αλλά και η κ. Γ. έχουν από δυο παιδιά η κάθε μία.

Τελειώνοντας κάναμε δύο πολύ ωραίες ερωτήσεις.

Η πρώτη ήταν τι θα ήθελαν αυτές να θυμούνται τα παιδιά από το σχολείο αλλά και τις ίδιες όταν φύγουν από το Νηπιαγωγείο και πάνε στο «μεγάλο» σχολείο.

Και οι δύο κυρίες απάντησαν ότι θέλουν να θυμούνται πόσο καλά πέρασαν μαζί.

Στην τελευταία μας ερώτηση θέλαμε να μάθουμε γιατί οι κυρίες διάλεξαν αυτό το επάγγελμα.

κ. Ι: « Γιατί μου αρέσει να ασχολούμαι με τα παιδιά αυτής της ηλικίας».

κ. Γ: « Μέσω αυτού του επαγγέλματος διδάσκω καθημερινά στα παιδιά πολλά καινούρια πράγματα».

Η συντακτική ομάδα της ΣΤ΄ Τάξης

3.«ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ –ΡΥΑΚΙΟΥ»

Απρίλιος 2016

Σ' ένα από τα καφενεία του χωριού, απόγευμα, ένας κύριος δέχεται ευχάριστα να συνομιλήσει μαζί μας, αφού πρώτα μας ρωτάει :ποιανού παιδιά είμαστε. Αυτός ήταν ο κύριος ομιλητής και άλλοι δυο τρεις συμπλήρωναν.

Μαθητές: Θα θέλαμε να μας πείτε πως περνούσατε όταν ήσασταν παιδιά και τι έκαναν οι μεγάλοι.

Κύριος: *Στον ελεύθερο χρόνο, από το σχολείο, όσοι πήγαιναν και από τις δουλειές στα χωράφια, τα παιδιά παίζαμε όλα μαζί, οι γυναίκες έπλεκαν και οι περισσότεροι άντρες πήγαιναν στο καφενείο.*

Πώς ονομαζόταν παλιά το χωριό και πώς ήταν;

Το παλιό του όνομα ήταν Τοψιλάρ που στα τούρκικα σημαίνει τόπος των Πυροβολητών. Οι πρώτοι πρόσφυγες που ήρθαν, ήταν από την Ανατολική Θράκη και τον Πόντο το 1922 και το 1924. Επίσης ήρθαν Έλληνες από το Ατά Παζάρ και τη Βιθυνία. Όταν έγινε η ανταλλαγή των πληθυσμών με την Τουρκία οι Έλληνες που ήρθαν, έφτασαν κυνηγημένοι, ενώ οι Τούρκοι που ζούσαν εδώ έφυγαν ανενόχλητοι. Τότε έγινε και η επέκταση του χωριού. Η περιοχή Πεϊλέρ λεγόταν Μπέι Μαχαλά επειδή εκεί κατοικούσε ο Μπέης του χωριού. Το εξωκκλήσι Άγιος Παντελεήμονας, ονομαζόταν Τεκές και ήταν τούρκικο βακούφι. Στο χωριό υπήρχαν τρία σχολεία. Στο χώρο που σήμερα βρίσκεται το γήπεδο του χωριού τότε ήταν το Νεκροταφείο. Δύο φορές περίπου την εβδομάδα, οι κάτοικοι πήγαιναν στην παλιά Χαραυγή (Τζουμά), στο κεφαλοχώρι της περιοχής για δουλειές και ψώνια. Στις γιορτές μαζεύονταν όλοι στην πλατεία του χωριού.

Μπορείτε να μας πείτε ένα έθιμο της εποχής;

Α! Στους γάμους περνούσαμε πολύ ωραία!

Οι καλεσμένοι πήγαιναν όλοι με κεριά. Και ήταν σχεδόν ολόκληρο το χωριό. Ο γάμος τότε γινόταν μόνο την Κυριακή. Το πρωί ξύριζαν το γαμπρό με τραγούδια και μετά πήγαιναν στο σπίτι της νύφης με τα άλογα. Το σόι της νύφης έκλεινε το δρόμο με κορδέλες και έτσι ο γαμπρός ήταν υποχρεωμένος να δώσει μπαζίζ δηλαδή να τάξει κάτι για να τον αφήσουν να περάσει. Η μητέρα της νύφης έπαιρνε το γαμπρό και τον κουμπάρο και τους τάλιζε φούστουρον (ομελέτα). Στο γλέντι μετά το γάμο πήγαιναν οι στενοί φίλοι και οι συμπαέθροι. Εκεί χάριζαν χρυσαφικά και διάφορα σκεύη στο ζευγάρι.

Πώς ήταν γενικά η καθημερινή ζωή σας τότε;

Η ζωή ήταν πολύ δύσκολη αλλά όλα τα κάναμε με αγάπη και πρόθυμα. Να φανταστείτε στο σχολείο πήγαιναν τριακόσιοι μαθητές. Δε χωρούσαμε στις αίθουσες. Ήμασταν όλοι μαζί και ο δάσκαλος που είχαμε ο κ. Δημ... πήγαινε από τον ένα στον άλλο. Μη φανταστείτε ότι κάναμε όλα αυτά τα μαθήματα που κάνετε σήμερα. Μόνο Γλώσσα και Μαθηματικά και καμιά φορά πατριδογνωσία. Τελειώναμε το Δημοτικό και πηγαίναμε για δουλειά στα χωράφια, οι μεγαλύτεροι πήγαιναν για δουλειά στον κάμπο της Βέροιας. Μεγάλη φτώχεια... το καλύτερο πράγμα όμως που κάναμε ήταν να είμαστε αγαπημένοι και να βοηθάμε ο ένας τον άλλο.

Ευχαριστούμε πολύ για όσα μας είπατε, να είσαστε καλά.

Φύγαμε χωρίς να μιλάμε πολύ, μάλλον μας προβλημάτισαν πολύ οι περιγραφές τους. Δεν ήταν μόνο αυτά που ακούσαμε αλλά το βλέμμα του ηλικιωμένου κυρίου που άλλοτε είχε θλίψη και άλλοτε χαρά και νοσταλγία. «Παλεύαμε με τη ζωή και επιζήσαμε» μας είπε ένας άλλος ηλικιωμένος κύριος που άκουγε.

Τους ευχαριστούμε για τις αναμνήσεις που μοιράστηκαν μαζί μας... και όχι απλά ελπίζουμε αλλά είμαστε σίγουροι ότι σύντομα θα τα ξαναπούμε...

P.A.,P.Π. μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης

Περιεχόμενα

Νέα από την ομάδα έκδοσης	1
Let's do it Greece 2016	1
Ιστορική αναδρομή στο χωριό Άγιος Δημήτριος	2
Συνέντευξη από κάποιους ηλικιωμένους κατοίκους Αγίου Δημητρίου -Ρυακίου	2- 3
Πρωταπριλιά από το τμήμα Γαλλικής Γ.	3
Let's do it Greece 2016	4
Πασχαλινές παραδόσεις σε όλο τον κόσμο	4
Τώρα που ήρθε η Άνοιξη...	4
Κερκέλια-	
Ποντιακά κουλουράκια	5
Παιδικά παιχνίδια	5
Επίσκεψη στο ΚΠΕ Μελίτης	6
Συνέντευξη από τους ηθοποιούς του ΔΗΠΕΘΕ ΚΟΖΑΝΗΣ	6
Έρευνα για τα ατυχήματα	6
Κρυπτόλεξο	7
Ωρα για γέλιο	8

Επόμενες προγραμματισμένες εκδηλώσεις του Σχολείου μας

- ♦ Παραδοσιακό Βάψιμο αυγών και
- ♦ Πασχαλινές δημιουργίες Παρασκευή 22.4.2016 (Διοργανώνεται από όλες τις τάξεις)

Νέα από την ομάδα έκδοσης

Φίλες και φίλοι

Η Άνοιξη έχει μπει για τα καλά, οι διακοπές του Πάσχα πλησιάζουν και όπως καταλαβαίνουμε όλοι αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση για τη λήξη της σχολικής χρονιάς. Η διάθεση όλων αλλάζει και προσαρμόζεται στους ρυθμούς της φύσης.

Μαθητές και δάσκαλοι εργάζονται ευδιάθετα και ακατάπαυστα για να ολοκληρώσουν το έργο τους με συνέπεια και αποτελεσματικότητα. Το κλίμα συνεργασίας που έχει δημιουργηθεί μας ωθεί στη συμμετοχή σε ποικίλες δράσεις. Βασικός μας στόχος είναι εκτός της απόκτησης σημαντικών γνώσεων και στάσεων ζωής οι μαθητές μας να έχουν το χώρο να πειραματιστούν με τις ευκαιρίες που τους δίνονται μέσα από βιωματικές δράσεις.

Η Ομάδα Έκδοσης

«Let's do it Greece 2016»

Το σχολείο μας και φέτος συμμετείχε στην πανελλήνια εθελοντική δράση καθαρισμού «Let's do it Greece 2016», την Τετάρτη 13 Απριλίου 2016.

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ενημερώθηκαν έγκαιρα για τη δράση, η οποία υλοποιείται για πέμπτη συνεχή χρονιά κι έχει υιοθετηθεί από χιλιάδες εθελοντές και εκατοντάδες φορείς σε όλη την Ελλάδα. Σκοπός της είναι μέσα σε μία ημέρα να συντονιστούν ταυτόχρονα σε όλη την Ελλάδα πραγματοποιώντας εθελοντικές δράσεις καθαρισμού, εξωραϊσμού και αισθητικής αναβάθμισης, για την εφαρμογή των αρχών και επιδιώξεων της εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στα σχολεία.

Οι δράσεις υλοποιήθηκαν μετά από προγραμματισμό, εντός και εκτός του σχολικού χώρου, κατά την εβδομάδα που προηγήθηκε της πανελλαδικής δράσης καθαρισμού στις 17 Απριλίου 2016.

(η συνέχεια στη σελίδα 4)

